Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Буряат-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Буряат-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 120 (5561)
ИЮНИИН 18 ПЯТНИЦА 1948 он

Сэн 20 мүнгэн

Предприяти, цех, бригада бүхэн республикынгаа 25 жэлэй ойе ехэ амжалтануудаар угтахын түлөө хэдэн дахин үлүү эршэтэйгээр ажаллаха ёһотой.

Ажаүйлэдбэриин хүдэлмэридэ шэнэ амжалта туйлая

Һаяхан малай газетэдэ толилогдоһон республикын ажаүйлэдбэриин предприятинуудай хүдэлмэриин 1948 оной 5 һарын ба май һарын дүнгүүд тухай Госпланай түлөөлэгшын мэдээсэлые республикын бүхы ажалшад омгорхолоор ба баяраар угтаа. 5 һарын ба май һарын программ үлүүлэн дүүргэгдэ. Энэ жэлэй 5 һара соо үнгэрһэн жэлэй тэрэ үетэй жэшэбэл республикын ажаүйлэдбэриин хадаа продукци бүтээн гаргалгын хэмжээе 41,6 процентээр дээшэлүүлээ. Малай ажаүйлэдбэриин предприятинууд продукци гаргалгын темпые һараһаа һарада хурдадажа, өөһэдынгөө урда табигдлад байһан гол зорилго — шэнэ сталинска табаншэлэй түсэбые дүрбэн жэлдэ дүүргэхэ гэһэн зорилгоео бэелүүлжэ байна.

ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой ба БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет шиидхэбэрээр социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн 20 предприятинууд «Республиканска Хүндэтэлэй Доскада» бэшэгдэхэ боломбо. Ажалай гаргалгаа эрхим жэшээ харуулжа байһан тэдэ предприятинуудай өрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд ба техникүүдтэ өөрөө хүндэ ба алдар соло! Республикын ажаүйлэдбэриин предприятинуудай бүхы коллективүүд тэдэнэрһээ үльгэр жэшээ абаа ажаллаха ёһотой.

Зүгөөр ажаүйлэдбэриин хүдэлмэринүүдтэ туйлагдаһан түрүүшые амжалтануудаар һанаагаа амарха заншал гаргаа һаа тон өхэ алдуу болохо байна. Советскэ хүнүүдтэ инмэ юумэн хадаа харша хэрэг гэшэ. Советскэ хүнүүд болбол саашадаа улам түргэнөөр урагшаа дабшалгын, шэнэ илалтануудые туйлалгын үндэһэ һуури мүн гэжэ манай ажалын һалбаринууд дээрэ туйлаһан амжалтануудые тоолодог гэшэ.

Манайда туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарха үндэһэ һуури ойроогоошье үгы. Ушарынь ажаүйлэдбэриин нинтэ хүдэлмэринүүдэй һайн показательнуудай саана далдалагдаһан, уялгата түсэбөө дүүргэгдүй, хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилдэг хэдэ хэдэн предприятинууд бии.

Май һарын программые ажаүйлэдбэриин олохон предприятинууд дүүргэнгүй байшоо. Тэдэнэй тоодо «Бурмонголлес» трест, тэрээнэй алонхи леспромхозууд, «Маслопром» трест, тэрээнэй предприятинууд, «Байкалрыбтрест» ба тэрээнэй олохон рыбзаводууд оролсоно. Нютагай ажаүйлэдбэриин Министерствын предприятинуудһаа һаеы даралаг фабрика, Сүхын арһанай завод май һарын программ дүүргээгүй. Тинхэдэ, олзоберинин ба инвалидуудай кооперацийн предприятинууд һараһаа һарада түсэбөө дүүргэнгүй, тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Хэрбээ эдэ предприятинуудай ядахын саагта түсэбөө дүүргээд байгаа һаань, республикын ажаүйлэдбэриин амжалтануудүүд үшөө ехэ байха һэн.

Дээрэ дурсагдаһан предприятинуудай ехэ гэгдэлнүүд хадаа ажалай эмхидхэлэй, түсэбэлэгын муу байһан дээрэнээ, хүсэд хүрэхэ хамжээнэй түүхэй эд ба материалнуудаар предприятиеа хангажа шадаагүй дээрэнээ болоһон байна. Олохон леспромхозууд модо бэлэдхэлые сезоноор үнгэрэгхэ гэһэн хуушанай тулюур методоэр хүдэлмэрилэг дээрэнээ эдэ хабарай ye соо модо отолого ба шэрэлгые ушжагайруулаа. Тиин мүнөө

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Олониитын дунда ябуулагдаха политическэ хүдэлмэри

★

А. БАШИНОВ, ВКП(б)-гэй Хориин айкомой секретарь

★★★

XV областной ба XIX-дэхи аймагай партийна конференцинүүд хадаа олониитын дунда политическэ хүдэлмэриие ябуулха талаар Хориин аймагай партийна организацинуудта бии байһан олон тоото дутагдалнуудые элиршэлжэ үгэһэн бэлэй. Тон түрүүндэ, партиин айком хадаа Аймсоведэй исполкомой ба хүдөө ажахын таһагай хүдэлмэринүүдые өөр дээрээ даажа абадаг зантай болоһон байгаа.

Иигэжэ партиин айком ажахын шанартай томо ба жэжэ асуудалнуудта ехэнхи анхаралаа хандуулаад, эхин парторганизацинуудай партийна хүтэлбэриин хэмжээе доошонь оруулһан, партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэри тээшэ, илангаяа арад зоной дунда ябуулагдаха политическэ хүдэлмэри тээшэ анхаралаа багаар хандуулдаг болоһониинь элирһэн байна.

Мүнөө аймагай XIX-дэхи партийна конференциин тогтоолые дүрбэн һарын турша соо бэелүүлжэ байха үедөө, партиин айком ба эхин парторганизацинууд болбол эдэ бүхы ехэхэнүүд дутуу дундануудаа эрид шангаар зайлуулжа байха юм.

Тон түрүүндэ ВКП(б)-гэй айком болбол аймсоведые, тэрээнэй таһагууд ба ажахын организацинуудые партийна талаарынь ударидаха ябадалаа нилээд ехээр шангадхажа, ажахые хүтэлбэрилхын талаар тэдэнэй урда шангахан эрилтэ харюусалгануудые табиһан байна. Мүн колхозуудта, МТС-үүдтэ ба предприятинуудта ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулагдана. Иигэжэ партиин айком хадаа советскэ ба ажахын организацинуудай ажал-ябуулгануудые хинаха хинасалтаяа ехэхэнээр шангадхаба.

Энээнтэйгээ хамта партиин айком болбол эхин парторганизацинуудые хүтэлбэрилхэ ябадалаа нилээд шангадхаһан байна. Энээн дээрэһээнь партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэринүүд һуларгүй һайжаржа, олониитын дунда политическэ хүдэлмэри шангадаһан байха юм. Манай аймагай урдахи ажахын ба политическэ зорилгонуудай дүүргэлтые хангахын түлөө партиин айком болбол эхин парторганизацинуудай үүргэнүүдые ехэхэнээр дээшэлүүлжэ, тэдэнэй урда тодорхой зорилгонуудые табидаг коммунистнуудые шиидхэхы участогууд дээрэ зүбөөр хубаарилан эльгээдэг болоһхой.

Энэ хүдэлмэриин ашаар, колхознигууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад ажал хүдэлмэридөө мадэрэл ехэтэйгээр хандадаг болобо. Мүн олониитын хүдэлмэриһөө тунаһархадаг, колхозой ажахые хүгжөөлгэдэ һаад ушаруулдаг, хүдөө ажахын артелиин Уставые ба ажалай жаят заршамые эбдэдэг, хуушанай сагай зан заншалнуудые гаргадаг хүнүүдые зоригтой шангаар элишэлжэ, түрүү хүнүүдые урмашуулдаг ябадал үлэмжэ ехээр дэлгэрнэ.

Манай эндэ эрхим һайнаар хүдэлдэг эхин парторганизаци гэбэл, жэшээнь, «III Интернационал» колхозой парторганизаци (секретариинь нүхэр Ринчинов) мүн болоно. Энэ организацида коммунистнууд ажал хүдэлмэри дээгүүр зүбөөр хубаарилагдаа. Тэндэхи 7 агитатор олониитын дунда һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые ба газетэ уншалгые ходо ходо үнгэргэжэ байдаг. Гансахан хабарай тарилгын үедэ 96 хөөрэлдөөнүүдые, 12 элидхэлнүүдые хэһэн ба 5 номер ханын газетэ болон 20 гаран номер «дайшалхы хуудаһануудые» гаргаба. Мүн бригаданууд, звенонууд ба колхознигуудай хоорондо бодото социалистическэ мүрысөөе һайнаар эмхидхэжэ, тус мүрысөөнэй дүнгүүдые наринаар бүридхэжэ байдаг. Мүрысөөндэ илагшадта колхозой правлениин ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг барюулагдана.

Мүн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой эхин парторганизаци (секретариинь нүхэр Дамбаев) олониитын дунда политическэ хүдэлмэри муу бэшээр ябуулна. Коммунистнарые зүбөөр хубаарилжа, тарланай ажал дээрэ тусхай парткандидатскэ группые тогтооһон байха юм. Нүхэр Базаровай группарторгоор хүдэлмэрилдэг группын коммунистнар полевой бригададаа муу бэшээр ажаллана. Тус колхоз 50 хэһэг «Бурят-Монголой Үнэн», 16 хэһэг «Бурят-Монгольская Правда», 50 хэһэг аймагай газетые захин асаруулжа, ходо ходо газетэ уншалганууд ба хөөрэлдөөнүүдые хэжэ байдаг юм. Хабарай тарилгын үе соо политическэ темэтэй 5 элидхэл, 29 хөөрэлдөөнүүдые хэһэн байха юм. Тусхайлан хэлэбэл, «Бурят-Монголой АССР-эй 25 жэлэй ой», «Уласхоорондын байдал», «СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй апрелиин 24-эй Указ» гэһэн ба бусад темэтэй элидхэлнүүд ба хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдөө. Тус колхоздо радиоузел байгуулагдажа, колхознигуудай 26 гэр байрануудта радиоточконууд табигданхай.

Социалистическэ мүрысөөн энэ колхоздо үргэн ехээр дэлгэрһэн юм. Энээн дээрэһээ полевой бригада дээрэ нормоео дүүргэдэггүй хүн нэгэшье үгы болобо.

Мүн Курбын леспромхозой парторганизациин (секретариинь нүхэр Пальнуев) агитколлектив эрхим һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тус агитколлективтэ 31 агитатор, тэрээнэй тоодо партиин 16 гэшүүн ба кандидатууд, 5 комсомолец, 9 партийнабэшэ хүнүүд тоологдодог. Тэдэнэр модо бэлэдхэлэй тус тусгаар участогуудые хаан абажа, намарай ба үбэлэй үе соо үргэн агитаци ябуулһан байха юм. 1948 он соо агитаторнуудтай 42 семинар болобо. Энэ агитколлектив 1948 он соо 1285 дахин газетэ уншалга эмхидхэһэн ба политическэ болон научна темэтэй 1120 хөөрэлдөө, 74 элидхэл, 13 лекци үнгэргэһэн байна. Эрхим агитаторнууд гэбэл: нүхэд Кожевников, Вихрушев, Вакулин, Борисов, Якимов ба бусад болоно.

Энэ леспромхозой хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай 40 гаран гэр байрануудта радиоточконууд оруулагдаа. Түрүү ябаһан хүнүүдтэ барюулагдаха дамжуулгын Улаан туг ба Хүндэлэлэй Доска эмхидхэгдэһэн байна. Тэрээнһээ гадна, өөрын коллективэй хүсөөр 5 концерт үнгэргэгдэһэн байха юм. Политическэ хүдэлмэриие иигэжэ муу бэшээр табиһан дээрэһээ, намарай ба үбэлэй үеын модо бэлэдхэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ, модо урадхуулые эмхитэйгээр ябуулжа байна.

Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ, «Шэнэ ажал», Чапаевай нэрэмжэтэ, Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай ба бусад партийна организацинууд болбол олониитын дунда ябуулагдаха политическэ хүдэлмэриие муу бэшээр хэнэ.

Аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи-зургаанууд өөрынгөө хүдэлмэринүүдые һүүлэй һара соо нилээд һайжаруулба. Энэ үе соо 10 мянгаһаа дээшэ хүнүүдтэ 49 концертнүүд табигдаһан байна. Мүн кинофикациин талаар, энэ оной түрүүшын 3 һара соо 10 мянгаһаа дээшэ хүнүүдтэ 165 кино-сеанснууд харуулагдаа.

Хэды тиимэ болобошье, политическэ хүдэлмэриин талаар ехэхэн дутуу дунда зүйлнүүд манай эндэ бии. Энэ хүдэлмэридэ аймагай бүхы партийна эдэбхитэн мүнөө хүртэрөө дүүрэнээр элсүүлэгдээгүй байна. Жэшээлхэдэ, аймОНО-е даагша нүхэр Паймаков, культурно-гэгээрэлэй таһагые даагша нүхэр Башнов, элүүрые хамгаалгын таһагые даагша нүхэр Хазазаев, ахалагша зоотехник Маркизов ба бусад харюусалгата нүхэдүүд арад зоной урда политическэ ба научна элидхэл хэдэггүй байһаар. Эдэ нүхэд элидхэл хэхэгүйһөө гадна, харин өөһэдөө политическэ талаараа гээгдэжэ, хара хубиня хараад ябадаг хүнүүд боложо байһаниинь элитэ. Жэшээлхэдэ, аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Плешков, плановик нүхэр Кудряшев ба бусад партиин түүхые шудалдаггүй, заримдаа газетэнүүдыешье уншадаггүй байһаниинь элирбэ.

Мүн бүхы эхин парторганизацинууд өөрынгөө хүдэлмэриие шэнэдхэбэ гэжэ хэлэхын аргагүй. Жэшээнь, Үдын МТС-эй эхин парторганизаци (секретариинь нүхэр Мартынов, директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Кутьков), хадаа агитколлективэйгээ хүдэлмэриие тон һулаар хүтэлбэрилдэг, бригадануудай хоорондын социалистическэ мүрысөөе еһотойгоор эмхидхээгүй, харин еһо тэдыгээр хандана. Тэндэхи коммунистнууд ажал хүдэлмэри дээрэ түрүү ябадалгүй болоһхой. Мүн Хориин МТС-эй директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Алексеев баһал өөрынгөө МТС дотор политическэ хүдэлмэриие тон муугаар ябуулна.

Манай аймагай партийна организациин зорилго болбол арад зоной дунда ябуулагдаха политическэ хүдэлмэриин талаар гараһан дутуу дунда зүйлнүүдээ энэ дары зайлуулжа, политическэ хүдэлмэреэ идейнэ талаараа үндэр ехэ удхашанартай ба хурса болгоохо ябадал мүн болоно.

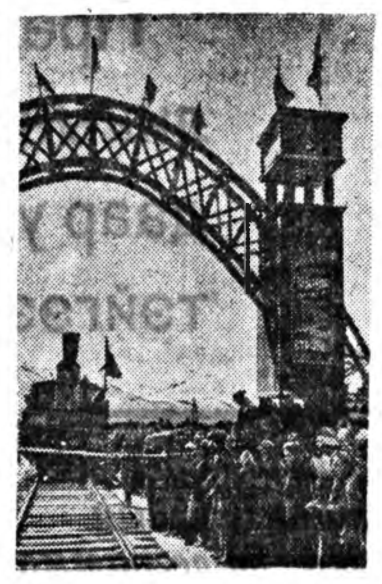

КИРГИЗСКЭ ССР. Үндэр хада уулануудтай район болохо Кант — Рыбачье станцинуудай хоорондохи түмэр зам. Мүнөө Иссык-Куль нуур хүртэрхи харгын барилга дүүргэгдэжэ энэ түмэр замаар поезднууд ябажа эхилээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шэнэ түмэр замаар түрүүшын поезд Рыбачье станцида дүтэлжэ ябана.

(ТАСС-эй фотохронико).

Комсомольско хронико

Гастрольдо гараба

Поли дээрэ ажаллажа байгаа колхознигуудые культурнаар хангаха зорилготойгоор, ВЛКСМ-эй Курумканай айком 6 комсомолһоо бүридэһэн составтай агитбригада полевой стануудта гаранхай.

Тэдэнэр 17 полевой стануудта ябажа, зүжэг наада харуулхаһаа гадна, политическэ темэтэй элидхэлнүүдые хэнэ. Мүн ханын газетэ болон «дайшалхы хуудаһануудые» гаргаха хэрэгтэнь, тэндэхи комсомолецуудта туһаламжа үзүүлнэ.

Шэнэ үзэг бэшэгтэ һургана

Баргажанай аймагта 584 хүниие ород алфавит дээрэ зохеогдоһон бурят-монгол үзэг бэшэгтэ 77 культармеец ба багшанар һургажа байна. Кировэй нэрэмжэтэ колхозой комсорг нүхэр Тараскин 20 хүниие һургаа.

Тиихэдэ культармеец нүхэр Доржиева 22 хүниие һургаһан байна.

Һонирхолтой лекцинүүд

ВЛКСМ-эй Баргажанай айком болбол аймцентрһэ ажаһуудаг комсомолнууд болон залуушуулда зорюулжа, хэдэн олон лекци ба элидхэлнүүдые үнгэргөө. Хуушанай багша, штатнабэшэ лектор нүхэр И. Т. Затеев гэгшэ «Эһото хүн тухай повесть» гэһэн Борис Полевойн ном тушаа ехэхэн һонирхолтой элидхэл хэһэн байна.

«Нойр ба зүүдэн» гэһэн темээр нүхэр Онхотова, «Бүхэдэлхэйн демократическа залуушуул эб найрамдалай ба демократиин түлөө тэмсэлдэ» гэһэн лекци ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр Гроссман уншаһан байгаа.

Н. Малыгин.

АЙМАГУУДАЙ ГАЗЕТЭНҮҮДҺЭЭ

Гурбан геройтой колхоздо

Үнгэрэгшэ жэлдэ үндэр баян ургаса хуряажа, Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэдэ, Советскэ Союзай орден ба медальда хүртэһэн түрүүшүүл үшөө эршэмтэйгээр ажаллажа, туйлаһан амжалтануудаа улам саашань арбидхахые хүсэнэд. Энээн тухай «Баргузинская Правда» газетэ иигэжэ бэшэнэ:

«Кировэй нэрэмжэтэ колхозой Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр Р. В. Эрдынеевэй хүтэлбэрилдэг тарланажалай бригада ороохэто тарилга хэхэ түсэбөө майн 9-дэ дүүргээ. 12 үдэрэй туршада 288 гектарта тарилга хэһэн байна.

Алдарта геройнгоо ажалһаа үлгэр жэшээ абаһан ба тэрээн шэнги үндэр нэрэзэргэдэ хүртэхые хүсэһэн, тус колхозой эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд мүнөө жэлдэ полинууд дээрэ эмхитэй һайнаар ажаллаа. Звеноводууд нүхэд Б. Шараев, Ш. Эрдынеев, Д. Бадмаев гэгшэд тарилга дээрэ өөһэдөө жэшээтэ һайнаар ажаллажа, звеногойнгоо гэшүүдые зоригжуулха зуураа, тарилгын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, үдэрэйнгөө нормые 120—150 процент хүртэр дүүргэдэг байба. Тиихэдэ плугшэн, һаяхан Ажалай Улаан тугай орденоор шагнагдаһан О. Ринчинова, медальта Э. Дондупов гэгшэд сараар газар хахалхадаа, үдэрэйнгөө нормые эрхим һайн шанартайгаар 110—120 процент дүүргэдэг байгаа.

Мүн колхозой залуушуулай энэ жэлдэ үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаһан тухай газетэ иигэжэ бэшэнэ:

«Комсомольско эхин организациин секретарь нүхэр Владимир Тараскин союзнабэшэ залуушуулые хүтэлбэрилэн, тэдэнэй дунда ниитэ-ойлгуулалгын ба культурна хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха зуураа, үйлэдбэри дээрээ түрүү жэшээ харуулаа. Тэрэ өөрөө 77 гектарта морин сеялкээр үрһэ хаяхадаа, үдэрэйнгөө даалгабариие 1,5 гектараар үлүүлдэг байгаа. Тэрэшэлэн Ленинэй хоер орденто Т. Базаровай тракторна бригада һайнаар хүдэлмэрилөө».

Правительственнэ дээдэ шагналда хүртэһэн Геройнууд, ордентон ба медальтанаараа омгорхоһон кировэйхид тарилгые хаһа саг соонь, агротехническэ үндэр дээдэ хэмжээндэ үнгэргөөд, һанаагаа амараагүй, харин тарилгын хойноһоо һайн харууһа хэжэ, үшөө баян ургаса мүнөө жэлдэ абаад, геройнууд, ордентон ба медальтанайнгаа тоое улам олошоруулхын тула эршэмтэй шангаар тэмсэжэ байха юм.

Үнэтэ дурадхал

ВКП(б)-гэй Бабушкинска горкомой болон горһоской Соведэй орган болохо **«Байкальский рабочий»** гэжэ газетэ «Хизаарые шэнжэлхэ музей байгуулха» гэһэн гаршагтай бэшэг һаяхан өөрынгөө хуудаһан дээрэ толилбо. Тэрээн соонь бидэнэр иигэжэ уншанабди:

«Байгал далай хэды шэнээн гүнзэгыб? Тэрэнэй ута ба үргэниинь хэды шэнээн болохо юм? Тэрээн соо ямар амитад амидаржа байдаг юм, Байгал далайда хэды гол горхон ородог бэ, тэндэ хаб загаһан хаанаһаа ерэһэн байгааб? Энээниие хэлэжэ үгыт,—гэжэ амаралта ба экскурсида ерэһэн, мүн поездоорошье ябаһан хүнүүд манай городто ажаһуудаг хүнүүдһээ һурадаг байна.

Тэд, Байгал далайн эрье шадар үни удаанай һуудагшье һаа бидэнэрэй олонхимнай энэндэ тодорхой харюу үгэжэ шадахагүй байна. Ушар иимэһээ өөрынгөө нютаг хизаарые шэнжэлхэ музей байгуулха шухала».

Саашадаа тус газетэ болбол иимэ музей байгуулха бүхы арга-боломжотой байһанаа харуулаад, энэ талаар үүсхэл гаргахые дунда ба 7 жэлэй һургуулинуудай багшанарта хандана. Тиихэ зуураа, музейдэ хэрэгтэй болохо экспонадуудые хаанаһаа, хайшан гэжэ олохо замынь заажа үгэнэ. Тиихэтээ хамта, газетэ болбол энэ талаар эдир натуралистнуудай кружогуудые хаа-хаанагүй байгуулхые дурадхана

«Өөрынгөө нютаг хизаарые шэнжэлэн үзэлгэ манайда гансахан лэ лекци уншалгаар хизаарлагдадаг байна. Энэ хадаа манай хүдэлмэриин дутуу дундые харуулна гэшэ»—гэжэ газетэ тон зүбөөр культурно-гэгээрэлэй ба интеллигенциин хүдэлмэриие шүүмжэлнэ.

Ушар иимэһээ газетын энэ дурадхалые тус городой партийна, советскэ, илангаяа культурно-гэгээрэлэй эмхи-зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд хүндэтэйгөөр хүлеэжэ абаад, хизаарые шэнжэлхэ өөрынгөө музейе бии болгожо, республикын ажалшадые һонирхуулха бээз гэжэ найдагдана.

Агротехникые эбдэжэ болохогүй

Гансал тарилгые богонихон болзор соо үнгэргэлгөөр үндэр баян ургаса туйлагдаха бэшэ, харин тэрэниие эрхим һайн агротехническэ болзор соо үнгэргэхэһөө гадна, тэрээнэй хойноһоо харууһалха хүдэлмэриие түрүүшын үдэрһөө эхилжэ ябуулха гон шухала гэжэ колхозно таряашадые манай большевистскэ парти ба советскэ правительство саг үргэлжэ һургадаг.

Энээниие ВКП(б)-гэй Тарбагатайн айкомой ба ажалшадай депутадуудай аймгүйсэдкомой орган—«Победа» газетэ зүбөөр ойлгоо. Тэрэнэй хуудаһан дээрэ һаяхан «тарилгын шанарай хойноһоо шанга хиналта хэхэ» гэһэн бэшэг толилогдобо. Тэрээн соо тус газетые уншагшад иимэ байдалтай танилсана:

«Хабарай тарилгын хүдэлмэриин шанарые шалгаһан комсомольско-залуушуулай рейд үнгэргэгдөө. Аймаг соо мүнөө жэлдэ тарилгын хүдэлмэри урда урдынхиһаа агротехническэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэһэн байна.

Гэбэшье, шалгалта хадаа зарим колхозуудта гүйхэнөөр ба забһартайгаар хахалһан баримтанууды элирүүлбэ. Жэшээнь, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ шанар муутай үрһөөр тариһан баримта элирүүлэгдээ. Тиихэдэ «Искра» колхозой 3-дахи бригадада 3 гектар талмай дээрэ ехэхэн забһартайгаар хахалһан байшэ. Энэ алдуу эндүүнүүдые ойрын үдэртэ заһажа, үндэр баян ургаса туйлан, правительственнэ дээдэ шагналда хүртэхын түлөө колхозно таряашан бүхэн тэмсэхэ үүргэтэй».

Энэ тон зүб зүбшөөл гэшэ. Ушар иимэһээ партиин айком ба ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет энэ баримтануудые һайнаар шалгажа үзэхэ зуураа, тэрэниие усадхаха талаар эрид шуун хэмжээнүүдые абаха, зэмэтэ нюурнуудыень харюусалгада хабаадуулха үүргэтэй болоно.

Колхозно партийна ба комсомольско организацинууд, тэрэшэлэн правленинүүдэй түрүүлэгшэнэр партиин хурса зэбсэг болохо газетын сигналые анхаралдаа абажа, иимэ байдалые колхоз бүхэндэ усадхахын түлөө хаа-хаанагүй нарин нигта хиналта шалгалта хэхэ үүргэтэйбшүү.

Ойн баярай үдэр ойртоо. Тиимэһээ хамаг бүхы хүсөө абаһан уялгануудаа нэрэтэй солотойгоор дүүргэлгэдэ колхозник бүхэн, тракторист бүхэн, малша бүхэн хандуулха үүргэтэй гэжэ «Победа» газетэ тон зүбөөр аймагайнгаа эрэгтэй, эмэгтэй колхознигуудые уряална.

Хүдөө ажахын түрүү мэргэжэлтэд шанда хүртэбэ

Һаяхан республикын хүдөө ажахын Министрын приказаар 1947 ондо хамтын мал ажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн ба тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлһэн аймагуудай хүдөө ажахын таһагуудай, зоовету участогуудай ба зоовет пунктнуудай зооветеринарна хүдэлмэрилэгшэд шанда хүртэбэ.

Тэдэнэй тоодо Кяхтын аймагай Субэгтын зоовет пунктые даагша нүхэр Д. Аюшеев 2569 түхэриг мүнгөөр шагнагдаба. Аюшеевэй даажа байгаа пунктын хабаатай колхозууд 1947 ондо мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэһэн ба 1947 ондо 1946 онойхидо орходоо үнеэн бүхэнһөө 275 литр һү үлүү һааһан байха юм. Тэрэшэлэн Иволгын аймагай Саянтын зоовет пунктые даагша нүхэр И. Андреев — 2412 түхэригөөр шагнагдаа.

Хамта 104886 түхэригэй шан үгтэбэ.

БМАССР-эй 25 жэлэй ойн баярта

РЕСПУБЛИКЫН ХАРГЫНУУДААР

I. Городһоо город хүртэр

Эдир залуу нүхэдни! Таанар Паровозо-бүтээлгын заводой Социалистическэ культурын байшангай шугуун табсан дээрэ байна гэшэт. Урдатнай — Үдэ ба Сэлэнгын хулзуур дээрэ—гоё һайхан городой понорама задаржа бэзэ... Энэ хадаа манай республикын столица — Улаан-Үдэ мүн. Тэрүү—тэрэ правительственнэ байшангууд эли тодоор үзэгдэнэ, орой дээгүүрнь гүрэнэй улаан тугууд далбан уряална. ВКП(б)-гэй Обкомой байшан дотор һужам һаруул Сталинска зал бии. Тэрээн соо мүнөө манай республикын сагшанхи хүгжэлтын шухала шухала асуудалнууд шиидхэгдэдэг. Республикын Верховно Соведэй хоердохи зарлалай түрүүшын сесси тэндэ болоо һэн. Һаяхан Бурят-Монголой большевигүүдэй XV конференци болоо.

Тэрэ тэгшэ сэбэрхэн асфальттай улица шутам татажархиһан шэнги урагшаа һунажа, хоер талааранъ таримал модод ногоорожо нюдэ баярлуулна. Энэ—Ленинэй улица, городой гол улица мүн. Элдэб маркын шэнэхэн машинанууд урагша хойшоо забда-залигүй гүйлдэнэ. Тэрэ эгээнэнь — харагты даа наашаа—баригдажа байһан айхабтар ехэ байшангай дэргэдэ зогсобо бээз. Тэрэтнай — оперо ба балетэй гүрэнэй театрай байшан гэшэ. Дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй нэгэн томо барилга болохо энэ театр соо таанар хойто жэлдэ орожо үзэхэ байхат: сценэ дээрэ манай эрхим артистнууд-дуушадай наадаһан «Евгений Онегин» ба «Байгал дээрэ» гэжэ оперонуудые шагнахат манай балетнэ мэргэжэлтэдэй наадаһан «Лебединое озеро» ба «Эрдэни шулуун» гэжэ балетүүдые харахат...

— Мүнөө Гүрэнэй театр юу хэжэ байнаб?

— Гүрэнэй Ленинэй орденто Бурят-Монголой хүгжэмтэ драмын театрай артистнууд уранһайхачай хүтэлбэрилэгшэ Гомбо Цыдыншапов түрүүтэйгээр республикын ойн баярта үдэр һүнигүй бэлэдхэл ябуулжа байна. Сталинска шагналай лауреат композитор Лев Книпперэй зохеоһон «Байгал дээрэ» гэжэ шэнэ оперо ойн баярта харуулхаар найруулан табижа байна.

— Зай саашань, саашань.

...Саашань. Тэрэ дорохоно улаан гэрые харана гүт? Гүрэнэй типографи гэшэ. Энэ жэлдэ типографиин стахановецууд бүри хэзээнэйхиһээшье үлүүсэ ажаллана. «Мүнөө жэлдэ урданайхидаал адляар хүдэлмэрилжэ болохогүй, энэ жэл — юрын бэшэ, ойн баярай жэлбшүү» — гэжэ комсомольско-залуушуулай бригадын бригадир нүхэр Дорофеева тээмэндэ хөөрэжэ байгаа һэн. Типографи энэ жэлдэ һара бүхэндэ шахуу республикын Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэхэ эрхэ һайн ажалаараа дайлан олоһон байха юм. Энэ гэр сооһоо марксизм-ленинизмын классигуудай агуу ехэ зохеол номууд, «ВКП(б)-гэй түүхын хураангы курс», ородой литературын классигуудай ба советскэ уранзохеолшодой зохеолнууд түрэлхи бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулагдажа гарна. Һургуулиин учебнигүүд, Бурят-Монголой уранзохеолшодой повесть, поэмэ, шүлэг зохеолнууд хэдэн олоороо хэблэгдэжэ байдаг. Энэ гэр сооһоо ВКП(б)-гэй Обкомой орган — республиканска газетэнүүд хоер хэлэн дээрэ хэблэгдэн хэдэн мянгаадаар республика дотор тарана. Мүнөө ойн баярта бэлэг болгон «Агуу ехэ баатарнууд» гэжэ Ленин ба Сталин тухай арадай зохеолнуудай сборник, мүн «БМАССР-эй 25 жэл» гэжэ ном яаралтайгаар хэблэгдэжэ байнхай. Бүри урагшаа ошоходо, Горькиин нэрэмжэтэ библиотекын байшан урагша-хойшоо гонзойно. Эндэ орожо дуратай номоо уншахадатнай болохо.

Наашань харагты даа, хада доорэхи амбулаториһоо наанахана хоер дабхар сагаан гэр тэрэ харагдана. Республиканска радиокомитет эндэ байдаг. Энэ дээрэмнай байһан рупораар ханхинан байгаа хүгжэм тэрэ байшан сооһоо бүхы республикын эфирээр долгилон гарадаг юм. Шагныт, шагныт, залуу нүхэд, энэ радиогоор хэлэжэ байгаа Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Пединститудай, марксизм-ленинизмын кафедрые даагша историческа наукануудай кандидат Зинаида Щеткинова таанарые институтта һурахые урижа байна ха юм! Энэ татнай дээдэ ба дунда һургуулинууд олон. Хаанашье һурахадатнай таанарай дуран, аляанайншье хүдэлэл таанарай үмэнэ дэлгээтэй байна. Бодожо үзэгты, ямар мэргэжэл оложо абахаяа хүсэнэбтэ, туршажа үзэгты, ямар дүйтэй байнабта, ямартаншье таарэхэ һургуули бии. Мантан томо паровоз бүтээхые хүсэнэ гүт, — зүһэн бүриин түмэршэ дарханай ФЗО һургуулинууд, машино-бүтээлгын техникум түрэл үринэрөө шэнгээр таанадаа тэбэрин абахал. Багаһаа хойшо дуу хүгжэмдэ дүйтэй байгаа гүт,—тээ-тэрэ музыкальна театральна училищиин хоер дабхар гэр байна, досоонь ороо һаалнай — болохоео байһан артистнууд, дуушад, балетэ наадагшад, зүһэн бүриин хүгжэмшэд тус тустаа сүлөөгүй, һургуулияа хэжэ байхыл. Багша боложо багашуулые һургаха хүсэлтэй багшанарай институт ба педучилищида, малажалай ба таряан ажалай мэргэжэлтэд болохые хүсэгшэд—зооветеринарна институт ба хүдөө ажалай техникумдэ ороходо болохо.

Жаргалта залуу үетэндэ замай һайхан нээлгээтэй!

—Ямарнууд томо томо заводууд бии гээшэб?

— Заводууд олон. Томонуудшье, жэжэнүүдшье байха, Урдань ой тайга байһан газарнуудта утаа томо фабрика заводуудай урга шэнги ута хоолойнуудһаа утаан бурьялан гаража огторгойдо тунана... Паровозо-бүтээлгын заводой дарханһан «Улан-Удэдэ хэгдэһэн» гэжэ бэшэгтэй, улаа-ногоон будагтай паровозууд бүхы Советскэ Союзай түмэр зам дээгүүр гүйлдэдэг.

Шэлэй механизированнэ заводой гаргаһан сонхын шэлнүүд Украинын баян үржэлтэ колхозуудай шэнэ гэрнүүдые гэрэлтүүлнэ. Хорото муухай немецкэ фашистнуудта нэрбэгдэжэ хоггүй болтороо шатаһан Белорусска нэгэн деревниин мүнөө шэнээр бодоһон гэрнүүдэй нэгэндэ баясхалантай колхозник орожо, сонхынгоо ялагар шэлые ажалша уран гараараа эльбэн байхадаа, «Улан-Удэдэ шудхагдаһан шэл» гэжэ аман соогоо омогтойгоор дуугаржа болоо еһотой.

Энэ доро жэгдэхэн жагсаалаар зэлэ татаһ ябааша фабзайкануудай дэгэлнүүд эндэхи сэмбэ-нэхэдэг фабрикын хүдэлмэришэдэй нарин гараар бүтээгдэһэн эд. Мүн тэрэ Үдын урдуур Мяханай-консервнэ комбинат, таряа татадаг комбинат, модолей завод бии. Илангаяа дайнай үе соо мяханай комбинат амжалтатайгаар хүдэлмэрилөө. Энээниинь баталан гэршэлжэ, мүнхэдөө хадагаладахаар комбинадта үгтэһэн Гүрэнэй Оборонын Комитедэй улаан туг хүдэлмэришэдэй зүрхэндэ зориг бадаруулна. Дайнай үедэ Сталинградһаа Берлин хүртэр алдарта замые гаталан гараһан баатарлиг боец, минии нэгэ нүхэр, иигэжэ хөөрэдэг юм: «Рейхстагһаа немецүүдэй һүүлшын хог арилгажа, хатуу шанга дайнай дүүрэн сасуу манай отделениин боецүүд сугларжа зүрхэнэйнгөө баяр дэлгээ һэмди. Хэндэ юун бии? — гэһэн асуудал гараба. Лейтенант Гогнадзе грузинскэ жэмэсэй архи гаргаба. Би «Улан-Удын мяханай-консервнэ комбинат» гэһэн гаршагтай консерв табибаб. Манай командир капитан Петров: «Энэмнайл еһотой гэглын эдеэн байна» гэжэ хэлээд мүрыемни альгадаа һэн»...

—«Улан-Удэдэ хэшэһэн!» Эдэ үгэнүүд омогтойгоор шэхэндэ хангинана. Республикымнай бусад городуудаар юун хэгдэдэг юм, хөөрэжэ үгыт.

— Түрүүн хаанань ошохомнайб? Республикадамнай үшөө гурбан город байна: Бабушкин, Городок, Кяхта. Аһаа, мүнөө хоер час болоод байна, ябаеы, нүхэд, вокзал гарая. Бабушкин тээшэ ошохо поезд ябаха болоо.

...Номин хүхэ Байгалнай эрьедээ долгеороо наадажа, хашарһа мүнгэн сахаригуудаа хайша-яашань салгидхажа байна. Оршон тойрон байгалиин гайхамшагта хүгжэм хүнхинэн, Байгалай урда холын ба мүнөө үеын үльгэр түүжэ болон үнэн ушарые хөөрэнэ, шагнагты.

Байгалые бурят зон далай гэлсэдэг. Байгал хадаа бүхэ дэлхэйн бүхы нуурнуудһаа эгээл гүнзэгынь юм. Тон гүнзэгы газартаа 1741 метр болодог. Уһаниинь айхабтар һаруул, аяар 40 метр доошоо нэбтэ харагдадаг байна. Байгал утаруугаа 636 километр, хүндэлөөшөө, эгээл үргэн газараараа 79,4 километр хэмжээтэй. Эрьеэрээ тойроод аяар 2.000 километр болодог юм. Эндэ 550 ондоо ангууд ба загаһад ябадаг, зүтөөр бусад нуурнууд ба далайнуудта юрдөө байдаггүй ангууд элбэг юм.

Байгал далайн баруун эрьеэр агууехэ сибирскэ магистраль тойроод бэтирэн гарана. Энэл даа — Бабушкин город. Һая болтор Мысовая гэжэ нэрэтэй юм һэн, тээ Бурят-Монголые интервентнүүд ба сагаангвардеецүүдһээ сүлөөлһэн үдэрэй ойтой дашарамдуулан, эрэлхэг хатуу революционер Иван Васильевич Бабушкинай дурасхаалые эндэ мүнхэлһэн байна.

1905 ондо хархис хаанай алуурша генерал Ренненкампфын карательнүүд энэ эрэлхэг революционер, агууехэ Ленинэй шаби И. В. Бабушкиные хэдэн нүхэдтэйнь хамта барижа буудан алаһан байгаа. Вокзалай хажуудахана, буудаһан газар дээрэнь, мүнөө түмэр хореотой бишихан памятник оршожо, Байгалай арюухан һэбшээгээр мүнхэ наһыень баталнэ. Городой сад дотор мүн И. В. Бабушкинай обелиск байна. Эндэ Бабушкинай ажалшад революционно һайн үдэрнүүдые еһололто гурижаар тэмдэглэдэг байха юм.

Бабушкин дээрэһээ поездһоо һуугаад, Улан-Удэдэ буунгүй сэтэ наушка ороое.

Галуута-Нуур... Сонхоор харагты

Эдир залуушуул, ажалай резервнүүдэй һургуулинуудта орогты!

★ ★

ВЛКСМ-эй Центральна комитедтэ

ВЛКСМ-эй ЦК ажалай резервнүүдэй Министерствын фабрично-заводской һургуулинууд, ремесленнэ болон түмэр-замай училищинуудта залуушуулай өөлжөөтэ абалгада комсомольско организацинуудай хабаадаха тухай тогтоол гаргаба. 1948 оной июнин 15-һаа августын 1 хүртэр эдэй һургуулинуудта 243700 хүн абтаха ба 1948 оной июлиин 15-һоо августын 25 хүртэр ремесленнэ болон түмэр-замай училищинуудта городой ба хүдөөгэй залуушуулай дундаһаа 281 мянган хүн абтаха байна.

ВЛКСМ-эй ЦК болбол фабрично-заводской һургуулинуудта, ремесленнэ болон түмэр-замай училищинуудта залуушуулые абалгада комсомольско организацинуудые хабаадуулхыень обкомууд, райкомууд, союзна республиканудай ЛКСМ-эй ЦК-нуудые уялгаба.

Залуушуулай дунда дайнай һүүлэй табанжэлдэ ажалай резервнүүдэй үүргэ тухай элидхэл ба хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ, үйлэдбэриин түрүүшүүлтэй, мүн ажалай резервнүүдтэ хүмүүжүүлэгдэгшэдтэй залуушуулые уулзуулха ябадалые үргөөр дэлгэрүүлхэ, һургуулинуудай ба училищинуудай хэхэ хүдэлмэринүүдтэй, ажабайдалтай залуушуулые танилсуулха, хүдөөгэй ба городой залуушуулда уранһайханай самодеятельностиие, мүн ажалай резервнүүдэй һурагшадай спортивна түйлалтануудые харуулха тон шухала.

ВЛКСМ-эй ЦК болбол һургуулинуудай ба училищинуудай һурагшадые шэнээр абалгада бэлэдхэхэ хүдэлмэри ябуулхые, училищинуудай ба ФЗО-гэй һургуулинуудай ерэхэ жэлэй һуралсалда ямараар бэлдэжэ байһыень ажалай резервнүүдэй управленинүүдтэй хамта шалгалга эмхидхэхыень обкомуудта, крайкомуудта, союзна республиканудай ЛКСМ-эй ЦК-нуудта дурадхаба. Комсомольско организацинууд һуралсалай байра, мастерской ба хамтын байрануудые саг соонь засаха ба жэжэ хэрэгсэлнүүдээр хангаха ябадал түйлаха ёһотой.

Түрүү залуушуулые комсомолой зэргэдэ абаха, саг соонь комсомольско организацинуудые байгуулха, ФЗО-гэй комсомольско комитедүүдые, ба комсомольско группоргнуудые һунгаха ябадалые горкомууд ба райкомууд заатагүй түйлаха ёһотой.

(ТАСС).

Ажалай резервнүүдэй һургуулинуудта эдир залуушуулые таталга

БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй 1948 оной июнин 4-эй тогтоолой ёһоор, манай республикын городууд ба аймагуудаар ФЗО, ФЗУ ба ЖУ-нуудта эдир залуушуулые таталга 1948 оной июнин 15-һаа августын 25 хүртэр үнгэргэгдэхэнь. Энэ жэлдэ городууд ба аймагуудһаа татагдаһан һургуулинуудта 14-һөө 18 наһа хүртэрхи үеын 1200 эдир залуушуул татагдаха ёһотой болоно. Энэ тон шухала политическэ хүдэлмэриие ажалшадай депутадуудай городуудай ба аймагуудай Совеодүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд, ВЛКСМ-эй айкомууд ба райкомууд ударидаха ёһотой. Тиихэдэ, ажалай резервнүүдэй республиканска Управлени болон эдир залуушуудые татаха, тэдэнэрые угтан һуралсалда абаха, байра байдалаар, эдеэ-хоолоор болон хубсаһа хунараар, һуралсалай хэрэгсэлээр хангаха хүдэлмэринүүдтэ тусхай анхарал хандуулха ёһотой.

Мүн тэрэшэлэн колхозуудай правлени, партиина, комсомольско организацинууд ба ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүд болбол залуушуудые һуралсалда татаха хүдэлмэриие өөһэд өөһэдынгөө нютаг дээрэ богони болзор соо үнгэргэхэ ба һуралсалда ошохо болзошодые амаралтаар, хубсаһа-хунараар хангахань шухала гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет өөрынгөө тогтоол соо заагаан байна.

Комсомольско пароходой команда

Республикынгаа ойн баярай үдэрые эрхим бэлэгтэйгээр угтахын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ алдартай капитан нүхэр Мажаровай хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуудай пароход түрүүлэн ябана. Энэ пароходой команда ойн үдэр хүртэр пароходой графигаар ябуулжа, ашаа шэрэлгын түсэбые уридшалан дүүргэхэөр гэһэн уялгаяа нилээд горьтойгоор үлүүлэн бэелүүлээ.

Мүнөө тус пароходой команда городой комсомольско - залуушуудай уралдаанда харюу болгон үһан замаар ашаа шэрэлгын түсэбые нэгэ һараар уридшалан дүүргэхэбди гэһэн уялга абаа.

**

Пароходуудай тамаралгын үедэ бакинщигуудай үүргэ тон ехэ. Тиин, Сэлэнгэ мүрэн дээрэ хэдэн жэл бакинщигаар хүдэлмэрилжэ байһан Вандапов гэгшын участок мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлнэ. Энэ участок дээрэ бүхы пароходууд ямаршье һаадгүйгөөр ябадаг байна.

Г. Тонарова, А. Коротаева.

Жэлэй түсэб дүүргээ

Республикынгаа ойн баярай хүндэлэлэй мүрысөөндэ оролсоһон Гүрэнэй заводой стахановец Клементий Соболев үнгэрһэн 5 һара соо 1948 оной жэлэй түсэб дүүргэбэ. Энэ нүхэртэ заводой дирекци «эрхим кузнец» гэһэн нэрэзэргэ олгоо.

Л. Тархаев.

Гүрэнэй зөөриие гамгүйгөөр үринэ

Сэлэнгын аймагай «Кооператор», «Красный Чикой» колхозуудай поли дээрэ Сүхын МТС-эй 5-дахи тракторна бригада хүдэлмэрилдэг юм. Энэ бригада июниин 1 болтор тракторна хүдэлмэриингөө жэлэй түсэбые оройдоо 27 процент гүйсэдхэжэ, условно трактор бүхэнөөр мини 92 гектар эдлүүрилһэн байна. Тииһэн мүртөө горючи болон тоһодохо зүйлнүүдые аяар 1500 килограмм үлүү гаргашалжархиһан байха юм.

Жэшээлхэдэ, АТЗ-НАТИ тракторaар хүдэлмэрилдэг тракторист Б. Мункуев—734, мүн трактористнууд Жигжитова —347, А. Власов—232, Г. Коломин—244 килограмм горючи хэмһээ үлүү галдаһан байба. Тракторист Мункуев ямар шалтагаанһаа иимэ ехэ горючи үлүү галдааб гэхэдэ, зүбхэн лэ тракторна агрегадайнь таарулагдаагүй дээрэһээ болоһон байна. Юуб гэхэдэ, АТЗ-НАТИ трактортаа хоерой орондо нэгэ сеялкэ шаггагалаад хүдэлмэрилһэн байха юм. Теэд, тракторна агрегадые таарулжа, тракторай хүсые дүүрэнээр хэрэглэхын хойноһоо МТС-эй механигшье, директоршье анхаралаа хандуулаагүй. Мүн трактористнуудые горючи болон тоһодохо зүйлнүүдые гамтайгаар гаргашалхын түлөө тэмсэнэгүй. Зарим тракторнуудайнь кранигаар керосининь, регуляторайнь гол соогуур түрхигдэһэн тоһониинь гоожожо ябадаг ба заправкын тон һаланаар хэгдэдэг дээрэһээ бага бэшэ горючи газар уруу адхардаг байха юм.

Эдэ бүхы шалтагаанһаа тус МТС социалистическэ уялгынгаа ёһоор 51 мянган түхэригэй горючи ба түрхихэ тоһо арбилха байһан аад, аяар 3 тонно нормоһоо үлүү гаргашалжархиһан байна. Тэрэшэлэн запасной частьнуудай хэмһээ гадна ехээр гаргашалагдадаг дээрэһээ эндэхи МТС тон гарзатайгаар хүдэлмэрилнэ.

Гүрэнэй зөөриие иимэ гамгүйгөөр үрижэ, хэды болтор иимэ харюусалгагүй, оһол назагайгаар хүдэлмэрилхэ зоимта гэжэ тус МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдһөө асуухаар болоо.

В. Бадашкеев.

Бусад бригаданuудта туһална

ПЕТРОПАВЛОВКА. (Телефоноор абтаба). Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Догдуновай хүтэлбэрилдэг тарянанжалай нэгэдэхи бригадынхид хабарай полевой хүдэлмэриин эхилхэһээ хойшо социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлэн, эршэмтэйгээр ажаллаһан юм.

Тиин, эхэнэ тарилга ба парайнгаа нэгэдэхи хахалалгые амжалтатайгаар дүүргээд, мүнөө бусад бригаданuудта туһалжа байна. Мүн энэ бригадынхид гайхалтай һайнаар ургажа байһан тарянайнгаа хойноһоо агротехническэ харууһалгануудые хаһа сагтань бэелүүлжэ, республикынгаа ойн баярай һайндэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтаха гэжэ шиидэнхэй.

М. Нимаев, манай корреспондент.

Аймаг соогоо түрүүлбэ

УСТЬ-ХАМНИГАДАЙ. (Телефоноор абтаба). Кударын аймагай Улзытын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид (правлениинь түрүүлэгшэ Гарматаров, партиина организациинь секретарь Бадматаров) июниин 10 болтор орооһото культурануудай тарилгые 100 процент эрхим шанартайгаар дүүргэһэн байха юм. Мүн энэ үе соо пар хахалалгынгаа түсэбые 112 процент гүйсэдхэжэ, аймаг дотороо түрүүлһэн байна. Мүнөө энэ колхоз үбһэ ба таряа хуряалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие түргэн темпээр ябуулжа байнхай.

Шарапов, Хальбаев.

Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хонишон Гончик Шойдонов үнгэрэгшэ жэлдэ хони ямаа үсхэбэрилхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, 17 хони шамалтэ түлбэри абаһан юм. Байгша онсо 225 эхэ хониһоо 258 хурьга эшэгэ абаад, бүрин бүтэнөөр тэнжээжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хонишон Шойдонов шэнэ түлнүүдэй дунда.

И. Красавцевай фото.

Залуу стахановецуудай суглаанһаа

ТАБАНЖЭЛЫЕ—ДҮРБЭН ЖЭЛДЭ

★ ★ ★

Үйлэдбэри дээрэ технологой үүргэ

(Паровозо-бүтээлгын заводой технолог Михаил Матвеевэй үгэһөө)

Үйлэдбэри дээрэ технологой үүргэ хадаа тон ехэ ба харюусалгатай байдаг. Технологууд болбол конструкторнуудай зохеоһон проектнэ хүдэлмэринүүдые бодото ажал дээрэ бэелүүлжэ, үйлэдбэрилхэ ябадалые хүтэлбэрилхэ, хүдэлмэришэдэй ажалай дүй дүршэлые дээшэлүүлгын стахановска һуралсалые болон бүхы хүдэлмэришэдэй ажалые эмхидхэхэ, юумэнүүдые түргөөр бүтээхэ арга-нүхэсэл бэдэрхэ уялгатай гээшэ.

Тиин, мүнөө технологуудай илангаяа манай паровозо-бүтээлгын заводой технологуудай өөһэдынгөө хүдэлмэриие ямар зэргээр эбуулжа байһан тухай ба хэдэхэн үгөөр тогтожо хэлэхэ байнаб. Минии ажал дээрэ хүшэр бэрхэтэй ушарнууд үдэрһөө үдэртэ дайралдадаг. Тиин эдэнэрые дабахын түлөө инженернүүд ба үйлэдбэри дээрэ удаан саг соо хүдэлмэрилһэн технологуудһаа зүбшэл абадаг байнаб.

Ажал эмхидхэлгэ дээрэ дайралдадаг жэжэ дутуу дунданууд хадаа тон ехэ һаад ушаруулдаг байна. Жэшээлхэдэ, зарим хүдэлмэришэд зэр-зэмсэгэй дутуу дээрэһээ багахан бэрхэшээлэй тохеолдоходо, бүтээжэ байһан юумэеэ орхижорхеод, ондоо ажал хэжэ эхилдэг байна. Тиигэжэ, зарим детальнууд хүсэд болбосоруулагдангүй, энэ тэрэ станогой хажуугаар хэбтэжэ байха ябадал гарана. Энэ хадаа эсэсэй һүүлдэ паровозой частьнуудые хабсарха ябадалда һаад ушаруулдаг байна.

Технологууд болбол хүдэлмэришэдэй бүтээжэ гаргаһан зүйлнүүдые шалгалгаар ажалаа хизаарлаха бэшэ, харин бүхы детальнуудай ямар шатада болбосоруулагдажа байһаниие шалгажа байха зорилготой болоно.

Манай завод дээрэ зарим инженер, технолог, мастернууд эмхидхэлэй ондоо хүдэлмэридэ бүхы анхаралаа табяад, өөһэдынгөө хубита хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ ябадалда анхаралаа багаар хандуулна. Мастернуудтай саг үргэлжын барисаагүй дээрэһээ зарим зүйлнүүдые буруу бүтээхэ, түрүүшын ээлжэндэ бүтээгдэхэ зүйлнүүд орхигдоод, хоердохи ба гурбадахи ээлжээндэ бүтээгдэхэ зүйлнүүд түрүүн болбосоруулагдаха ябадалнууд тохеолдоно. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, мастернууд ба бригадирнууд, инженернүүд ба технологуудай хоорондо ажал эмхидхэлгын харилсаанай муу байһые харуулжа үгэнэ.

Мүн манай цехүүд ба участогуудай дээгүүр ажал хүдэлмэриие түргэдхэхэ талаар оруулагдаһан һонирхолтой дурадхалнууд, шэнэ үүсхэлнүүд үйлэдбэридэ хэрэглэгдэнгүй, зарим начальнигуудай стол соогуур хэбтэдэг ушар бии. Энэ хадаа тон харша хойрог хэрэг мүн.

Технолог болбол үдэр бүхэндэ хүдэлмэришэдэй, илангаяа залуу хүдэлмэришэдэй ажалда туһалжа байха зорилготой. Бидэ залуу технологуудай хүдэлмэридэ заводой главно технологиин таһагай дүршэлтэй хүдэлмэрилэгшэд нүхэд Пшонев, Савельев гэгшэд ехэхэн туһаламжа үзүүлдэг байна.

Мүнөө манай заводой комсомолецууд ба залуушуул республикынгаа ойн үдэрые эрхим бэлэгтэйгээр угтахын түлөө стахановска вахтада жагсанхай. Тэдэнэр 1948 оной түсэбые тус бүридөө Октябрьска революциин XXXI жэлэй ой хүртэр дүүргэхэ гэһэн мүрысөө үүсхэээд байна.

Тиихэдэ, бидэнэр залуу мастернууд, технологууд, бригадирнууд өөһэдынгөө ээлжээндэ хүдэлмэришэдэй ажалай эмхидхэлые зүб зүйтэйгөөр, энэнэй урдахида орходоо һайнаар табиха, зөөрн хогшол арбилха талаар шэнэ үүсхэлнүүдые гаргаха, зэр-зэмсэгүүдэй, станок-түхеэрэлтэнүүдэй харууһые һайжаруулха гэһэн уялгануудые абаабди.

Бүхы юумые гамтайгаар гаргашалха

Б. Еременко—ГЭС-эй дежурна инженер

Городской электростанциин залуушуул 1948 оной турша соо урда жэлнүүдтэ орходоо тон ехэ амжалтануудые түйлажа байна. Энэ хадаа республикынгаа 25 жэлэй ойе үйлэдбэриин эрхим амжалтаар угтахын түлөө мүрысөөтэ тэмсэлэй ашa үрэ мүн болоно. Үнгэрһэн жэлэй эхиндэ манайда оройдоо 30-аад стахановецууд ба ударнигууд байһан юм. Тиин мүнөө 95 стахановецууд, 15 ударнигууд манайда тоологдоно. Тэдэнэрэй 80 процентнь залуушуул юм.

Манай электростанциин түйлаһан амжалтые май һарын дүн эли тодоор харуулжа үгэнэ. Энэ һара соо бидэнэр түсэбөө нилээд горьтойгоор үлүүлэн дүүргэхэтээ хамта, станциин гаргашада үгтэдэг электроэнергидэ 17000 киловатт час арбилалта хэһэн байнабди. Тиихэдэ, манай эрхим мастернууд нүхэд Федоров, Бутин, Кузнецов гэгшэд городой ажалшадта электроэнерги таһалдалгүйгөөр үгэхын тула шэнэ шэнэ үүсхэлнүүдые гаргажа ажаллана.

Нүхэр Федоров хуушарһан электро-түхеэрэлгэнүүдые тон түргөөр заһаха дурадхал оруулжа, тэрээниинь ашаглан, гүрэнэй зөөридэ богонихон болзор соо 15.000 түхэригэй арбилалта хэгдэһэн байна. Залуухан хүбүүд нүхэд Покацкий, слесарь Ильин гэгшэд мүн лэ уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Тэдэнэрэй үүсхэлээр шулуу нүүрһэ арбилха хүдэлөөн эхилһэн байгаа. Энээнэй ашаар манай станци май һара соо 136 тонно шулуу нүүрһэ арбилаа.

Залуухан басаган Екатерина Бобчук гэгшэ мүнөө машинистын туйлагаар хүдэлмэрилхэ зуураа, өөрынгөө халаан соо үдэр бүридэ хэдэн зуугаад килограммаар, зарим үдэртэ тоннoор түлишэ арбилдаг юм. Эдэнэр—манай бүхы коллективэй амжалта түйлаха ябадалда эхи табигшад мүн.

Манай электростанциин коллектив мүнөө республикынгаа 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаад, тэрэ үдэр хүртэр 8 һарынгаа түсэб дүүргэхын, түлишэдэ үшөө ехэ арбилалта хэхын түлөө тэмсэжэ байна. Станциин комсомолецууд ба залуушуул 1948 оной жэлэй түсэбые Октябрьска революциин 31 жэлэй ойн үдэр хүртэр дүүргэхэбди гэһэн уялга абаа. Тиин, бидэнэр энэ уялгаяа бэелүүлхэмнай лабтай гэжэ энэ суглаан дээрэ мэдүүлхые залуушуул намда даалгаһан байна.

Ленинскэ комсомолой 30 жэлэй ой хүртэр

Мебельнэ фабрикын залуу стахановец нүхэр Апальковай үгэһөө

Мебельнэ фабрикын коллектив үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилхэ талаар һара бүриингөө түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ байна. Би энэ комбинадта 1943 ондо 13 наһатайдаа хүдэлмэрилжэ эхилээд, мүнөө модоной дарханай мэргэжэлые хүсэд шудалааб. Энэ жэлэй табан һара соо өөрынгөө даалгабариие 229 процент дүүргээб. Минии хүтэлбэрилдэг залуу дархашуулай бригада даалгабаряа 150 процент дүүргэһэн байна.

Өөрынгөө ажалай дүй дүршэл тухай хэлэхэдэ иимэ байна. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө бригадынгаа үдэр бүриин ажалые түсэблэжэ, хүн бүхэндэ ажалай даалгабари үгэдэгби. Залуухан дархашуулые дүй дүршэл ехэтэй хүдэлмэришэнэй заабари доро ажалдуулхада һайн. Тиихэдэ залуу дархан өөрынгөө мэргэжэлые үргэнөөр дээшэлүүлдэг байна. Инструмент, станок түхеэрэлтые багахан заһбарлалга бүхэндэ шалгажа байха шухала. Иигээд байбал ямаршье ажалда байһан бригада үдэр бүриингөө даалгабариие үлүүлэн дүүргэхэ арга-боломжотой болохо байна.

Манай фабрикын коллектив 5 һарын турша соо 8 һарын түсэбые 83,2 процент дүүргэһэн байгаа һаа, мүнөө тэрээнээ хүсэд дүүргэхэ хүтэлжэ байна. Бидэнэр, фабрикын комсомолецууд ба залуушуул 1948 оной жэлэй даалгабариие ленинскэ-сталинска комсомолой 30 жэлэй ойн үдэр хүртэр дүүргэхэ гэһэн уялга абанабди.

Фабрикын коллективэй залуу хүдэлмэришэд модон материал ба бусад хэрэгсэлнүүдые арбилжа, гүрэнэй зөөридэ гарзагүйгөөр хүдэлмэрилхын түлөө тэмсэлые эхилээ. Энэ хэрэгтэмнай фабрикын мэргэжэлтэд, мастернууд, партиина, комсомольско организацинууд саг үргэлжын туһаламжа үзүүлжэ байха бээзэ гэжэ найданабди.

Залуушуудай үүсхэл

Городой комсомольско-залуушуудай уряалда харюу болгон Улан-Удын Пригородна районой 678 залуу стахановецууд мүнөө стахановска вахтада жагсан хүдэлмэрилжэ, үдэр бүриингөө даалгабариие 200 процентһээ дээшэ дүүргэдэг болобо.

Мебельнэ фабрикын комсомолец Апальковай хүтэлбэрилдэг бригада залуушуулай бригаданuудай дунда түрүүлэн ябана.. Эндэ 14 залуушуул үдэр бүриингөө даалгабариие 250 процент дүүргэжэ байна. Голодоһо гаргалга огтолон усадхагдаһан ба модон материал арбилалтайгаар гаргашалха ябадал эхилһэн байна.

**

Мяха-консервын комбинадай залуушуул городой комсомольско-залуушуулай хандалгые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, жэлэйнгэ түсэбые ленинско-сталинска комсомолой 30 жэлэй ойн үдэр хүртэр дүүргэхэбди гэһэн уялгануудые абаба. Мүнөө республикынгаа 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсажа, түрүү бригаданuуд ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлана.

Жэшээлхэдэ, нүхэд Московская, Залуцкая, Сеняева гэгшэдэй бригаданuуд июниин 10-һаа хойшо үдэр бүриингөө даалгабариие 250 процент дүүргэжэ, энээнэй урда тээхидэ орходоо ажалай бүтээсые нилээд горьтойгоор дээшэлүүлбэ.

**

«Эрхим һайн шанартай сэмбэ эхэ орондоо үгэе» гэһэн лозунг доро сэмбын фабрикын коллектив ажаллана. Коллективэй дунда алдартай ёболоһон стахановка А. С. Фефелевагай хүтэлбэрилдэг залуушуулай бригада городой комсомолецуудай хандалга харюу болгон шэнэ социалистическа уялга абажа, түрүүшын үдэрһөө эхилэн ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлжэ байна

Сэмбэ нэхэлгэ дээрэ һаянай хүдэлмэрилжэ эхилбэшье, нүхэр Фефелева мүнөө 3 станок дээрэ хүдэлмэрилдэг болохотоео хамта үдэр бүриингөө нормые 150 процент дүүргэнэ. Тиихэдэ сэмбэ нэхэгшэ В. И. Личенко мүн лэ олон станок дээрэ хүдэлмэрилхэ дүршэлые шудалжа эхилбэ.

Н. Вшивков.

Түрүү леспромхоздо

Республикынгаа ойн баярай үдэрые үйлэдбэриин амжалтатайгаар угтахын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ Курбын леспромхозой коллектив (директорынь А. Мошалов, парторгнь Пальнуев) ажалай һайн амжалтануудые түйлажа байна. Модо бэлэдхэлэй бүхы участогуудай мүрысөөнэй ябасые харахада, июниин 9-эй үдэр тус леспромхоз модо отололгын ба шэрэлгын 8 һарын түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн байба.

Курбын модошод абаһан уялгаяа дүүргэхэтээ хамта, 8 һарынгаа түсэбэй дээрэ тэрэ республикынгаа ойн үдэр хүртэр 4000 кубометр модо отолжо ба шэрэжэ гүрэндөө тушаахабди гэһэн шэнэ уялга абаа. Мүнөө түрүү модошод нүхэд В. Жуйков, Г. Бродуковский, Х. Мартынов, С. Жалсараев гэгшэд үдэр бүриингөө даалгабариие 200 процент хүртэр дүүргэнэ.

А. Шаралдаев

...лдаа, долгеороо һарюу һэбэд, хангайнтнай үһые эльбэн байнабди. Сэгээн сэлсэгэр уһаниинь урагша-хойшоо салгидажа, загаһадай онгосые үлгыдэн байна. Харин эртээр, һая мүльһэнһөө һалажа байха үедэнь, Галуута-Нуурта холоһоо ниидэн ерэһэн хун, галуу-нугаһан мянган һүрэгүүд хара торюун болтор дүүргэжэ, үнгын олон шубууд ерэн уужам Сэлэнгын гол газарые хабарай дуугаар бүрхөөдэг юм.

Энэ нуурые сүлэлгэдэ ерэһэн декабрист Николай Бестужев һайхашаан магтажа, нэгэнтэ бэшэ сэдьхэлээ хүдэлгэн бэшэһэн байгаа. Мүнөө энэ нуурай эрьеһээ айхабтар бали зузаан шулуун нүүрһэ малтан ашаглыдаг болонхой. Энэ ябаашa паровознай Галуутануурай шулуу нүүрһээр хүдэлнэбди. Городой олонхи предприятинууд имагтал энэ нүүрһэ эдлэдэг.

Наушка станци. Эндэһээ хэдэн километрэй хараанда Кяхта город — СССР-эй гүрэнэй хилэ хадхан ориноо. Эндэһээ саашa Бүгэдэ найрамдаха монгол арад улас байна.

Кяхта городой түүхэ ута. Үни холоһоо наашa хилэ шадарай найманай — купецүүдэй бариһан ехэ гэрнүүд сайбалзан харагдана. Эндэ декабристнууд ахадүү Бестужевтан һууһан байгаа. Ород ороной революционно-демократическэ бодолой хонхо шэнгиргэһэн «Колокол» гэдэг Герценэй журналые тэр Бестужевтан аяар Кяхтада уншадаг һэн. Тэдэнэр бурят-монгол арадай дунда ехэхэн гэгээрэл-соёлой ажал ябуулдаг, дархашуул элдэб мэргэжэлнүүдтэ һургадаг байгаа. Тэдэнэр үнэшэн басаган Анаева гэгшые хүмүүжүүлэн, хүл дээрэнь бодхооһон гэдэг.

Тэрэ урагшаа хүхэрэгшэ Дабэсагэй ой тайга манарна. Тэндэ бурят-монгол арадай эрхим тэмсэлшэ хүбүүн, дүлэтэ революционер Цыремпил Ранжуровай дурасхаалта бэе амаржа хэбтэдэг. Харин интервентнэр ба сагаангвардеецүүдэй харатай бузар гарһаа хосорһон Цыремпил Ранжуровай революционно замые таанар һайса шудалха ёһотойт, таанарай саашанхи тэмсэл ба ажалда үльгэр жэшээ боложо үгэхэнь дамжаггүй.

Мүнөө орон нютагаа шэнжэлхэ музейдэ орожо үзөөд бусая даа...

...Зай, мүнөө Улан-Удэһээ баруулая. Хүнгэн машинын шадал мэдэн табилууһан энэ лентэ шэнги зурын ошоһон сэбэр тэгшэ автотрасса манине Ново-Селенгинск хүртэр абаашаха. Селенгинскһээ наахануур, ахадүү Бестужевтан декабристнуудай сүлэлгэдэ байһан газарай тэрэ багаар, харгымнай баруун тээшээ һага һалаатан ошобо бээзэ...—Вот энэ харыт даа: хада хабсагайгаар бэеэ хүбөөлһэн, сэбэрхэн залуухан Городок город нэрьен хүрьен байна ха юм! Эндэ үдэр һүнигүй зохеолой һайхан халуун ажал бусална.

Нюдөө аниха ойндоо һалаад, үзыт, нүхэдүүд. Эндэтнай арбаад гаран жэлэй саада тээ адхаг хара тайга нойртоо дарагдан осоороосо һажажа, оройдоо хүртэшэгүй уула хаданууд обооролдон хөөрсэгэнэлдэжэ һуугша юм һэн. Оройдонь хандагай бугын дуулалдаха абяан, өөрнуудай һүрөөтэ муухай мүргэлдөөн, хүшын һалаада бугын эбэрэө бүлүудэлгэ, баабгайн шэрымэ бархираан, бодон гахайн мундуу һөөгөй тэбэри модые сүмэрэ хадхалга... Эгээл энэ зэрлиг газарта, 1932 ондо, хамагые илаха хатуу хүсэлэнтэй советскэ зүрхэлиг басаган М. В. Бесова түрүүтэй геологуудай парти түрүүшын майхан татаа бэлэй.

«Москваһаа мэргэшүүл ерэө, Москваһаа!..» гэлдэжэ нютагай зон гарнуудаа үргэнөөр дэлгээн айлшадаа угтаа бэн. Үни холоһоо наашa Холтосон хадые баян гэжэ хэлсэдэгшье һаа, «хадын эзэн ууртай» гэжэ һүзэгшэ һохор элипэг хулиисагууд ба үбгэ эсэгэнэрэй үгые этигэжэ сээрлэдэг татагалзадаг байгаа. Харин мүнөө «түбэй дээдын Москваһаа, түрын түрүү Сталинһаа» ерэһэн айлшад-геологуудай ерэхэдэ сэдэхи нютагай Шампи үбгэн тэрэ урдын мунхаг һаналые нютагай үбгэд сооһоо анха түрүүшынхээ абдэбэ агнууша үргэн алхамаар тэрэ геологическа партиие газаршалан, Холтосон хадын нюрга үбсүүн ба нюур толгойдонь гараа һэн...

Харин мүнөө нюдөө гэнтэ нээгээд харыт, һайхандань һаргаа һаа, нюдөө һарабшалан байжа харыт: Холтосон уула хэтэ заяанайнгаа баялигые элбэг гараар үгэжэ байна. Эндэһээ үнэтэ шухаг шулуунуудые малтан абадаг, мүн хамта эрэлхэг геологуудай тагнуул бэдэрэлгэ забһарладаггүй. Хабсагай шулуун хаданuудай эрой уруу оньһон машинануудай ортоһотой эршын хүнхинөөн, дээрэһээ дэбхэрэн бууһан дэншээ эмнэг уһан голнуудай шааяан, тэбэри-тэбэрээр шулуу ашаалһан хүсэ ехэтэ фуникулернуудай уруудаһан, үгсэһэн агшан зуурашье замхадаггүй һэлгэлдээн— энэ хадаа Холтосон хадын ажалай илалтын симфони, энэ хадаа Городок городой һууринь, омгорхолынь!

—Тэрэ түрүүшын геолог М. В. Бесова, түрүүшын газаршалагша Шампи баабай мүнөө хаана юм бэ?

—Мүнөө эндээ, уулзахадамнай шье болохо. М. В. Бесова мүнөө Джидокомбинадай главна геолог түшаалтай, үшөө шэнэ шэнэ баялигуудые бэдэржэ тагнуул хэһэн зангаараа. Тиихэдэнь Шампи үбгэн үндэр наһатай болоошье һаа, мүнөөхил агнууша хүнгэн алхамаараа хадын хабсагай дамжаһаар. Нютагайнь ба комбинадай зон үбгэн залуугүй «Шампи-инженер» гэлсэдэг. Энэ нэрэдэ Шампи үбгэн дуратай, пэмэхэн досоогоо омгорходог. Тэрэ хсюулаан ерэбэ, хөөрэлдэгты...

...Зай, хөөрэлдэжэ садаба бээзэ. Бусая даа, нүхэдүүд, орой болохо байна.

Тракт харгын сэбэртэ иимэ түргэн ябаһанаашье мэдэнгүй, Улан-Удэдэ хүрэжэ ерэбэ ха юм бишодл. Үглөө үглөөгүүр эртэлэн бодожо сэмоледдо һуугаад, республикынгаа үргэн уужамые, үнэтэ баялигые харахабди.

Энэ урдаа харыт, мянган гэрэлээр ялархай-толорхой татаһан Улан-Удээ! Хэдэн километр хойшо-урагшаа, зүүлжэ-баруулжаа үзэсхэлэн һайхаһаар тэниифэн үндэр түрэлхи Улан-Удэмнай!..

Цэжи ГАЛСАНОВ.

Румыниин агууехэ национальна суглаанай зүгһөө нүхэр И. В. Сталинда эльгээһэн телеграмма

БУХАРЕСТ. Июнин 12. (ТАСС). Газетэнүүд болбол агууехэ национальна суглаанай зүгһөө И. В. Сталинда эльгээһэн баярай телеграммые нарьемэ ехэ альгаташалгаар абтаһание тунхаглаба.

«Румынска арадай республикын агууехэ национальна суглаан болбол румынска хүдэлмэришэдэй партиин эдэбхеэр эльгээгдэһэн бэшэгэй харюуда советскэ правительство хадаа репарационно түлбэринүүдые 50 процентээр хорооохо гэһэн шиидхэбэри тухай Танай мэдээсэһэн харюу баһигаа айхабтар ехэ баяртайгаар угтаһан байна. Румынска арадай республикада Танай олгуулжа байгаа туһаламжын энэ тон шэнэ, айхабтар ехэ удхашанартай хэрэгэй түлөө бүхы ажалшан арадай гүнзэгы ехээр баярлан мэдэржэ байһание Агууехэ национальна суглаан Танда мэдүүлнэ. Энэ туһаламжа болбол өөрынгөө национальна бэеэ даангы байдалые, демократиие ба эб найрамдалые һэргээн бодхоохо ба хамгаалхын түлөө тэмсэжэ байгаа арадуудта туһалха гэһэн Советскэ Союзай гадаадын политикын аша үрэ мүн болоно.

Бидэнэр болбол румынска арадай республикын хурдан түргэн хүгжэлтэдэ туһалха энэ ехэ экономическа туһаламжа хадаа имагтал Советскэ Союзай алдарта зэбсэгтэ хүсэнүүдээр сүлөөлэгдэжэ, хари гүрэнэй империализмын алба хэжэ байгаа манай мүлжэгшэ ангинуудай дотоодын ба гадаадын политикаһаа эсэслэн һалагааһанай аша үрэ мүн ба Румыниин арадай республикын хурдан түргэн хүгжэлтэдэ туһалха ушарал мүн гэжэ мэдэнэбди. Румынска арадай республика болбол хүдэлмэришэн ангяар оройлуулагдан бодото демократизмын замаар; СССР-тэй хани барисаатай ба холбоотой байха замаар, бүхы дэлхэйн арадуудай хоорондын бата бэхи эб найрамдалай түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхэ замаар эрид шанга ябажа байна.

Румынска арад болбол энэ туһаламжые ашаглан хэрэглэжэ, өөһэдынгөө арадай республикын алп бүхы талаараа хүгжэхэ ябадалые хурдадхаха байна. Энэнь антиимпериалистическэ лагерь ба демократиие бэхижүүлхэ, бүхэ бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдалай түлөө тэмсэжэ байгаа хүсэнүүдые бэхижүүлхын эдэбхитэй шанга ушарал мүн болохо юм.

Манай арадай зүгһөө советскэ правительствода, советскэ арадта ба алдарта Коммунистическэ большевигүүдэй партида манай арадай үнэн зүрхэнэй баярые хүргэхын гүйлтатайгаар Танда хандажа байха зуура, тэмсэл ба ажалаар шэнэ эрхэ сүлөөтэ, зол жаргалта ажабайдалые байгуулжа байгаа манай арад тухай эсэгын энхэрэлгые хододоо гаргажа байдаг Танда дүүрэн мэдэрэлтэйгээр инаг сэдьхэлээ хандуулжа байнабди.

Агууехэ советскэ арад мандаха болтогой!

Румыно-советскэ хани барисаан мандаха болтогой!

Арадуудай геннальна вождь генералиссимус Сталин мандаха болтогой!

Венгриин ажалшадай партиин с'езд дээрэ

БУДАПЕШТ, (ТАСС). Венгерскэ ажалшадай партиин нэгэдэхи съездын үсэгэлдэр үдэшын заседани дээрэ Ракоши ба Сакашичын элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлэлгэн үргэлжэлһэн байна.

Реваи Иожеф өөрынгөө хэлэһэн үгые идеологическа ба теоретическэ асуудалнуудта зорюулба.

Бидэнэр болбол Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай һургаалда түшэглэһэн шэнэ парти мүн байнабди. Тиин, бидэнэр саашадаашье энэ замаар хэлбэришэгүйгөөр зорихо байнабди, — гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ.

Удаань үгэ хэлэһэн Гере болбол венгерскэ экономикын шэнжэ шанарай хубилһан тухайда ба мүнөө тэрээндэнь социалистическэ секторэй бүлюу болоһон тушаа хэлэбэ. Гере хадаа социалистическэ секторэй бүлюу байһание тэмдэглэхэ зуураа, тэрээнэй илаха байһан эрхэ нүхэсэлнүүдые заагаад гэбэл: гүрэнэй засаг хүдэлмэришэдэй гарта үгтэһэн предприятинууд дээрэ хүдэлмэришэдэй хүтэлбэрилхы үүргын батажажа байһан тухайда ба демократиин тон ехэ хүсэтэ резервтэй байһан тухайда хэлэбэ. Венгриин заводууд ба фабриканууд, шахтанууд ба түмэр замуудай 86 процентнь мүнөө гүрэнэй мэдэлдэ байһан тухайда мэдүүлээ. Гүрэн болбол мүнөө түүхэй эдые хубаалаг ба сэнгүүдые тогтоодог, мүн ажахы ба түсэбтэ системэдэ оруулһан байна гэбэ. Тиимэһээ оронэй ажахын бүхы һалбаринуудые гүрэн хүтэлбэрилдэг болоо. Мүн ажалшан арадай дунда мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ба уралан нарижуулгын хүдэлмэринүүдые үргэнөөр ябуулһанай ашаар ажаүйлэдбэриие саашадань дэбжүүлхэ дүүрэн арга-боломжо бии болоо. Энгэй хонжоо наймаашадай хэтэрхэй олзоборилгые хаһаха, дотоодын худалдаа-наймаае эмхидхэхэдээ тэрээнэй олзо оршые арадай ашаг туһада зорюулха, город ба хүдөөгэй хоорондохи үйлэдбэриин барисаае батадхаха ба тэдээнэй хоорондохи худалдаа-наймаанай харилсаае һайжаруулха ябадалай шухала байһание тэмдэглээ.

Гурбан жэлэй түсэбые бэелүүлгээр Венгриин амжалтанууд тушаа зааха зуураа иигэжэ мэдүүлбэ: бүхы эрга-боломжонууд дээрэһээ харахада тус түсэбэй хоер жэл 5 һара соо дүүргэгдэхэ байһаниинь тодорхо гэбэ. Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай теореор зэбсэгжүүлэгдэһэн бидэнэр, социализмые байгуулхаар бодомжолоод хизаарлаха бэшэ, харин тэрээние бэелүүлхэ байһанаа бодото хэрэг дээрэ харуулхабди гэжэ мэдүүлбэ.

Мүн тэрэшэлэн үдэшын заседани дээрэ Марошан Дьердь үгэ хэлэбэ. «Зүүнэй социал-демократууд болбол Ленинэй һургаалые дагадаггүй ушарһаа, хододоо алдуу гаргадаг байгаа»,—гэжэ Дьердь зааба.

Ажалшан арадай дайсадай ашаг туһада баруунай социал-демократуудай ходоодоо алба хэдэг байһан дайсан харша үүргые дүүсаха зуураа Марошан иигэжэ хэлээ гэбэл: «Маркс — Энгельс—Ленин—Сталинай һургаалые бидэнэр коммунистнуудай баадхаһан дээрэһээ мэдэрээ бэшэ, харин энэ һургаалай тон зүб ба гайхамшаг сэсэн байһандань этигэһэн байнабди.» Бидэнэр мүнөө ажалшан олониитые урагшань социализм тээшэ, зол жаргалта ажабайдал тээшэ коммунистнуудтай хамта абаашажа ябанабди. Бидэнэр өөһэдөөшье адли тэгшэ эрхэтэ нэгэдэлэй замда орообди».

Үдэшын заседани дээрэ эгээ һүүлдэ үгэ хэлэһэн Райк Асло болбол эрхэ сүлөөтэ шэнэ фронт байгуулһанай ашаар Венгриин ажалшан арадай нэгэдэлые батадхаха тухай асуудалнуудта тогтоһон байна. Тэрэ хадаа мүн гүрэнэй ба захиргаанай аппаратай шэнэдхэн байгуулагдаха тон шухала байһание тэмдэглэбэ.

Заседани дээрэ мандатна комиссиин мэдээсэл сонсохогдоо.

Съезд түрүүшынгээ хүдэлмэриин нэгэ үдэр соо 1000-һаа дээшэ амаршалгын телеграммануудые абаба.

Удаалуулан элидхэлшэдэй үмэнэһөө Ракоши Матиас түгэсхэлэй үгэ хэлээ. Үгэ хэлэгшэд бүгэдын нэгэ һаналтай байһые тэмдэглээ гэбэл:

—Манай хүдэлмэрилэгшэдэй ушар еһо мэдэлгэнь улам бүри дээшэлжэ байна: Эхэ оромнай манда хамаадана, тиимэһээ тэдэнэр өөһэдөө хүдэлмэрилнэбди гэжэ мэдэрнэ. Сэсэмэргэн вождь Генералиссимус Сталинаар хүтэлбэрилэгдэжэ байгаа агууехэ Советскэ Союз манай хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ толотомо жэшээ болоно. (Нэрьемэ альгаташалган). Манда Советскэ Союзай арадуудай үзүүлжэ байһан туйлай ехэ туһаламжын удхашанарые манай хүдэлмэришэд дүүрэн мэдэрнэ. (Нэрьемэ альгаташалган).

Хүдэлмэришэд ба таряашадай холбоо барисаанай батажаһан тухай, венгерскэ экономикын социализм тээшэ зорижо ябаһан тухай тэмдэглэхэ зуураа, түгэсхэлэйнтөө үгэ соо Ракоши иигэжэ мэдүүлбэ:

«Манай ажалшадай зол жаргалта ажабайдалай түлөө тэмсэлые бидэнэр саашадаашье энэ замаар үргэлжэлүүлхэ байнабди. Манай арадай демократиин зорижо ябаһан замаар бидэнэр коммунизмда хүрэхэ байнабди».

Долорес Ибаррурииһаа абтаһан амаршалгын телеграммые съезд туйлай ехэ баяртайгаар шагнаба.

Удаань Ракоши Сакашич хоерой хэһэн элидхэл тушаа резолюциин проектые делегат Орбан Ласло уншажа үгэбэ. Съезд хадаа венгерскэ ажалшадай партиие байгуулна гэжэ уншахадань делегадууд бултадаа хүл дээрэ бодожо, үни удаан альгаташаба. Резолюциие бүхыдэнь уншажа дүүргэһэнэй һүүлээр альгаташалган үшөө дахин шэнэ хүсэтэйгөөр нэрьебэ. «Нүхэр Сталин мандаха болтогой!» гэһэн хашхаралгаанууд үни удаан сопостоно. Делегадууд «Интернационал» дуулаба.

Съездын баталан абаһан резолюци соо иигэжэ хэлэгдэнэ гэбэл:

«Венгерскэ коммунистическэ партиин ба социал-демократическа партиин нэгэдэмэл съезд болбол хүдэлмэришэн ангиин дунда 30 жэлэй турша соо эб эегүй байһан ябадалые усадхаха, хүдэлмэришэн ангиин эмхидхэлэй ба политическэ нэгэдэлые байгуулха гээшэ арадай демократиин асари ехэ илалта ба реакционно хүсэнүүдэй диилдэлгэ болоо гэжэ шухалашалан зааһан байна.

Апрель, май ба июнь һарануудай турша соо венгерскэ коммунистическэ партиин ба социал-демократическа партиин организацинуудай хүсэд нэгэдэһэн ябадалые, мүн нэгэдэмэл съездын шиидхэбэринүүдэй бата бэхи үндэһэ һуури болоһон ябадалые съезд һайшаана.

Тогтоогдоһон нэгэдэмэл шэнэ парти өөрынгөө бүхы хүдэлмэринүүдые, —программа, политика ба эмхидхэл байгуулгада, Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай һургаалые хүтэлбэри болгоно: юундэб гэхэдэ партиин идеологинь марксизм-ленинизм мүн байһан ба тиимэһээ Венгриншье реформизмтэй, оппортунизмтай ба хүдэлмэришэн ангиин болон демократиин дайсадтай тэмсэһэн тэмсэл соо илагшань боложо гараһан байна гэжэ нэгэдэмэл съезд өөрынгөө резолюци соо шухалашалан тэмдэглэнэ.

Венгерскэ коммунистическэ парти ба социал-демократическа партиин нэгэдэмэл съезд тэдэ бүхыһөө үндэһэлэн венгерскэ ажалшадай партиие байгуулба.

Шэнээр байгуулагдаһан венгерскэ ажалшадай парти хадаа коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй 9 партиин информационно бюродо хамаатайдаа өөрыгөө тоолоно гэжэ съезд мэдүүлнэ».

Энээнэй удаа съезд болбол шэнэ партиин программын проектые үгээ ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаба. «Сабад неп» гэжэ газетые венгерскэ ажалшадай партиин центральна хэблэлэй орган болгохо ба «Непсаба» гэжэ газетые венгерскэ профсоюзуудай центральна орган болгохо тухай шиидхэбэриие нэгэн һаналаар баталан абаба.

Һүүлээрынь хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин Устав тухай Фаркаш Михай гэгшэ элидхэл хэбэ.

Удаалуулан Фаркашиин хэһэн элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэн үргэлжэлбэ.

Үгэ хэлэлгын дүүрэһэнэй һүүлээр венгерскэ ажалшадай партиин Уставые съезд нэгэн һаналаар нэрьемэ альгаташалган доро баталан абаба.

Тиигээд съезд туйлай ехэ дэбжэлтэтэйгээр партиин хүтэлбэриие һунгаһан байха юм. Центральна хүтэлбэриин гэшүүдэй тоодо: Ракоши, Сакашич, Фаркаш Кадарт, Марошан, Гере, Райк, Мольнар ба бусад ороно. Съезд тэрэшэлэн центральна контрольно комиссиие һунгаба.

Венгерскэ ажалшадай партиин нэгэдэхи съезд дүүрээ

Венгерскэ ажалшадай партиин нэгэдэхи съезд хүдэлмэрээ дүүргэбэ. Коммунистическэ ба социал-демократическа партинуудые нэгэдхэжэ тогтоһон шэнэ парти хадаа өөрынгөө программа, политика ба бүхы эмхидхэлэй хүдэлмэридэ Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай һургаалые хүтэлбэри болгохо байна гэжэ съездын баталан абаһан тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ.

Съезд дээрэ программын проект ба устав баталан абтаа, тэрэшэлэн партиин центральна хүтэлбэри һунгагдаа.

Съездэ хабаадагшад угаа ехэ зориг бадарангяар. И. В. Сталинда амаршалгын телеграмма эльгээхэ гэһэн дурадхалые баталан абаба. Венгерскэ ажалшадай парти хадаа Маркс— Энгельс — Ленин—Сталинай заабариие хүтэлбэри болгожо, Советскэ Союзай арадуудтай хани барисаанай ба холбооной политикые хэлбэрилтэгүйгөөр бэелүүлхэ ба өөрынгөө оронэй бэеэ даанхай байдалай түлөө, демократическа туйлалтануудайнгаа хүгжэлтын түлөө, эб найрамдал сахихын түлөө ба эб найрамдалые эбдэхэ гэһэн империалистнуудай алибүхы һэдэлгэнүүдтэ эсэргүү эрид шууд тэмсэхэ байна гэжэ амаршалга дотор хэлэгдэнэ.

Центральна комитедэй пленум дээрэ партиин генеральна секретаряар Ракоши, түрүүлэгшээр — Сакашич һунгагдаба.

Венгерскэ ажалшадай партиин центральна хүтэлбэриин пленум болобо

БУДАПЕШТ, июнин 15. (ТАСС). Мүнөөдэр үглөөгүүр венгерскэ ажалшадай партиин центральна хүтэлбэриин нэгэдэхи пленарна заседани болобо.

Пленум дээрэ партиин секретариат, политбюро ба оргбюро һунгагдаа. Партиин генеральна секретаряар Матиас Ракоши, тэрэнэй орлогшодоор: Фаркаш Михай, Кадар Янош ба Марошан Дьердь гэгшэд нэгэн һаналаар һунгагдаба.

Партиин түрүүлэгшээр Сакашич Арпад һунгагдаа.

Венгерскэ ажалшадай партиин центральна орган «Сабад неп» газетын главна редактораар политбюрогой гэшүүн Реваи Иожеф баталагдаа.

Клемент Готвальд Чехословацка республикын президентээр һунгагдаба

ПРАГА, июнин 14. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентствын мэдээсэһэн еһоор, мүнөөдэр 296 депутадуудай хабаадалгатайгаар болоһон национальна суглаанай баярай заседани дээрэ Чехословацка республикын Премьер-Министр Клемент Готвальд нэгэн дуугаар республикын президент болгогдон һунгагдаба. 11 час 45 минутада шэнээр һунгагдаһан президент президентскэ тангариг үгэбэ.

Чехословацка правительство тушаалһаа гараба

ПРАГА, июнин 14. (ТАСС). Мүнөөдэр Чехословацка республикын президент Готвальд правительствын тушаалһаа гарһание хүлеэн абаба. Шэнэ правительствые тогтоолгые түрүүшын правительствын составта премьер-министрые орлогшо байһан Антонин Запотоцкийдэ президент даалгаба.

Чехословацка шэнэ правительство

ПРАГА, июнин 15. (ТАСС). Мүнөөдэр Чехословацка республикын Президент Клемент Готвальд болбол тэрэнэй даалгабаряар Антонин Запотоцкиин байгуулһан правительствын шэнэ составые баталба. Правительствын составта: Премьер-Министр — Антонин Запотоцкий (Чехословакиин компарти): Премьер-министрын Орлогшонор: Вилем Широкий (Словакиин компарти); Зденек Фирлингер (Социал-демократическа парти); Ян Шевчик (Словацка урган бадаралгын парти); Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр — Владо Клентюс (Словакиин компарти); Национальна обороной Министр—Людвиг Свобода (партийнабэшэ); Дотоодын хэрэгүүдэй Министр—Вацлав Носек (Чехословакиин компарти); Гэгээрэлэй Министр Зденек Неедлы (Чехословакиин компарти); Гадаадын худалдаа-наймаанай Министр—Антонин Грегор (Чехословакиин компарти) ороһон байна. Кабинедтэхи нүгөөдэ 13 һууринуудынь иигэжэ хубаарилагдаа гэбэл: Чехословакиин компарти —5 һуури; Словакиин компарти — 1 һуури; Социал-демократическа парти — 2 һуури; Словацка сүлөөгэй парти—1 һуури; Чехословацка социалистическэ парти—2 һуури; арадай парти — 2 һуури.

Хоер зоһын экономическа соведэй сессидэ арадай социалистическэ партиин депутадуудые табибагүй

ПРАГА, июнин 14. (ТАСС). Телепресс агентствын Берлинһээ мэдээсэһэн еһоор, арадай социалистическэ (урдань коммунистическэ байһан) партиин депутадууд Курт Мюллер ба Людвиг Беккер гэгшэдтэ «аюулгүйе хангахын зорилгоор» хоер зоһын экономическа соведэй «Маршаллай түсэб тушаа комитедэй» заседани дээрэ байлсахые хорибо.

Пресс-конференци дээрэ харюу хэлэһэн экономическа соведэй түрүүлэгшэ д-р Колер хадаа эдэ хоер депутат англо-американска сэрэгэй администрациин захиралтаар энээнүү табигдаагүй юм гэһэн мэдээсэлые буруушаажашье, зүбшөөжэшье шадабагүй. Тэрээнэй һанамжаар, «тусхайта эрхэ нүхэсэлнүүд ба тон хэсүүтэй байдалнууд», эдэ депутадуудай тус заседани дээрэ байлсахыень хориһон ушарые «гэмтэй бэшэ болгохо байна» гэжэ үг маг гээд нэмэжэ хэлэһэн байха юм.

„Бата бэхи эб найрамдалай түлөө арадай демократиин түлөө!" газетын ээлжээтэ номер хэблэгдэжэ гараба

БЕЛГРАД, июнин 15. (ТАСС). «Бата бэхи эб найрамдалай түлөө, арадай демократиин түлөө!» газетын ээлжээтэ номер мүнөөдэр хэблэгдэжэ гараба. Энэ газетэдэ: Өөрыгөө шүүмжэлэлгэ— коммунистическэ ба хүдэлмэришэдэй партинуудай хурса зэбсэг» гэһэн түрүү бэшэг; демократическа хүсэнүүдэй тэмсэл ба амжалтанууд тухай мэдээсэлнүүд, венгерскэ ажалшадай партиин нэгэдэлэй съездын материалнууд: «Марксистска партиин эмхидхэлэй принципүүдые нангинаар сахиха» гэһэн В. Григорьянай статья тунхаглагдаһан хэй.

Тэрэшэлэн тус газетэдэ: «Итальянска арад тэмсэлэй шэнэ этапта» гэһэн Пьетр Секкьягай, Арадай демократиие байгуулгада болгарска хүдэлмэришэдэй (коммунистнуудай) партиин хүтэлбэрилхы үүргэ» гэжэ В. Нервенковой, «Арадай демократиин ба социализмын илалта» гэһэн Рудольф Сланскиин, «Лейбористска лидернуудай хүдэлмэришэдтэ харша политика» гэһэн Гарри Поллитын статьянууд толилогдоһон байна. Газетын номерто: «Швеци ба баруунай блок» гэжэ С. Эрлсоной статья, «Баруунай социалистнуудай урбалта» гэһэн Циранкевичын статья ба бусад материалнууд толилогдоһон байха юм.

Английска коммунистическэ партиин мэдүүлгэ

ЛОНДОН, июнин 14. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһан еһоор, английска коммунистическэ парти болбол Баруун Германи тухай зурганн баруун державануудай абаһан түсэбые «дай хэһэн хамаг бүхы зорилгонуудһаа арсан бусаһан ябадал гээшэ» гэжэ буруушаан гэмнэһэн мэдүүлгые үсэгэлдэр тунхаглаба.

«Американецуудай хиналта доро байха германска реакци ба германска монополистическэ ажаүйлэдбэриие һэргээн бодхоохо ябадал болбол Германиин зүүн тээ ба баруун тээ байгаа бүхы европейскэ оронуудта аюул тохеолдуулха ба дайн байлдаанда бэлэдхэһэн ябадал болохо байна. Энэ хадаа Англиие һэргээн бодхоохо ябадалда Англиин арадта тохеолдуулһан сэб сэхэ аюул гээшэ», — гэжэ коммунистическэ партиин мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Коммунистическэ парти болбол энэ түсэбые буруушаан хаяха ба Европодохи эб найрамдалай гансахан үндэһэ һуури болохо нэгэдэмэл демократическа Германитай эб найрамдалай договорые дүрбэн гүрэнэй баталан абаһанай үндэһэн дээрэ Потсдамда зүбшэн хэлсэгдэһэн принципүүдэй еһоор Германиие демократическаар журамшуулхын түлөө тэмсэхые, бүхы европейскэ арадуудтай хамтархые английска хүдэлмэришэд ба английска арадые уряална.

Турци Сири хоерой хоорондо боложо байгаа хэлсээнүүд тухай „Республика" газетэ бэшэнэ

РИМ, июнин 14. (ТАСС). «Республика» газетэ болбол Анкарадахи өөрынгөө тусхайта корреспондент Эллис Уилки гэгшын иимэ мэдээсэл тунхаглаһан байна гэбэл:

«Эндэхи һайн мэдэхэ хүнүүд хадаа Санджак Алфсандретт тухай Турци Сири хоерой хоорондо боложо байгаа хэлсээ хөөрэлдөөнүүд тухай тон ехээр хөөрэлдэдэг болонхой. Олоной һаналаар, тус хэлсээ хөөрэлдөөнүүдэй амжалта дээрэһээ Дүтын Дурнадахи оронуудай блогто Турциин хабаадалсан оролсохо ябадал тон ехээр дулдыдаха байна. Иимэ хөөрэлдөөнүүдые эхилхын зорилгоор Турци болбол Анкарадахи Сири гүрэнэй элшэн сайд Искан Фли Шериф гэгшэдэ иимэ дурадхал оруулһан байна гэбэл: «Хэрбээ Сири хадаа Санджа Алексые эзэлхэ гэһэн өөрынгөө эрмэлзэлгые орхео һаань, турецкэ правительство хадаа Сириин правительствода тусхайта харюу түлбэри үгэхөөр бэлэн байна. Тиихэдэнь Сирийскэ правительство энэ дурадхалые зүбшэн хэлсэжэ үзээд, Санджа Александреттые заатагүй Сиридэнь бусааха еһотой гэжэ баадхаһан байха юм.»

Тэрэ зуура Сириин премьер-министр Мардам-Бей хадаа Сириин ашаг туһые харангүйгөөр 1939 оной июнь һарада бүхы Санджа Александреттые Турцида тушаан үгэһэн Франциин баалалтын договорой уялгануудые дүүргэхэ еһогүйбди гэжэ баталан хэлэһэн байна. Эдэ хэлсээ хөөрэлдөөнүүд таһалдаһан байгаа. Теэд, турецкэ правительство хадаа энэ байдалда өөртөө ашаг туһа олохын түлөө Вашингтоной, США-гэй зууршалгануудые өөрынгөө туһада абаһан байха юм. Эдэ зууршанууд хадаа тус арсалдаае өөрынгөө ашаг туһын түлөө шиидхэхын эрмэлзэлгэтэйгээр иимэ хоерой хоорондын дурадхал оруулһан байна гэбэл: Санджа Александретдэ тусхайта турецко-сирийскэ кондоминимум байгуулха, Александретт портые Америкын Холбоото Штадуудай арендада тушаан үгэхэ, тус портые өөрынгөө эрхээр ашаглаха эрхые Турци ба Сиридэ олгохо гэһэн байна. Энэ үндэһэ һуури дээрэ хэлсээ хөөрэлдөөе дахин эхилхээр бэлэн байнабди гэжэ Турциин зүгһөө хэлэгдэһэн болобошье, мендлижэсын ратификацида табигдажа болохо иимэ хэлсээнэй найруулгануудые турецкэ правительство хадаа Турциин олониитын дунда эсэргүүсэлтые гаргангүйгөөр абажа шададахань ехэл һажагтэй байна.

Хитадай суверинитедые эбдэһэн тухайда „Дагунбао" газетэ бэшэнэ

ШАНХАЙ, июнин 15. (ТАСС). Хитадай дотоодын уһан замуудаар харин суднануудые ябахые Хитадай правительство зүбшөөгөө гэһэн харюусалгата нюурнуудай мэдүүлгэ үндэһэн болгожо, «Дагунбао» газетэ мэдээсэнэ. Дотоодын уһан замуудаар ябалга хадаа Хитадта американска «туһаламжын» условинуудай нэгэн болоно гэжэ мэдээсэгдэнэ. Американска суднануудай Нанкинда ба Ханькоуда оролго зүбшөөгдөө. Хитадай дотоодын уһан замуудаар харин суднануудай ябалгые зүбшөөлгэдэ эрид шууд буруушааһан Хитадай судныи ээдтэй Хитадай правительство энэ асуудалые 6 һарын турша соо зүбшэн хэлсээ гэжэ тус газетэ заана. Габэшье, Хитадай правительство энэ хэрэг тушаа анирүгүй байхыень Хитадай судныи ээдтэ захирһан байна. Түгэсхэл дотороо газетын бэшэһэнэй еһоор, США-гэй абаашадал адли эрхые Англи намда үгэхэһэнтэ гэнэ аа гү гэжэ айһан ябадал бии гэжэ тэрэ газетэ бэшэнэ.

Агын һонинууд

НАЦИОНАЛЬНА ҺАЙНДЭР—ҺУР ХАРБААН

ВКП(б)-гэй Округкомой тогтоолой еһоор бурят-монгол арадай заншалта һайндэр болохо һур харбаан округой территори дээрэхи колхозуудта июлиин 3-да ба районуудай центрнүүдтэ 4-дэ болохонь.

Колхозууд, ажаүйлэдбэриин предприятинууд тус һайндэрые амжалтатайгаар угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөе улам үргэдхэн ажаллажа байна.

ЭРТЫН БОРОО

Энэ жэлэй май һара урда урда жэлэйхиһээ үлэмжэ ехэ хура бороотой байба. Майн 28, 29 ба 30 үдэрнүүдтэ округой территори дээрэ үргэлжэ бороо оробо. Метеорологическа станциин мэдээсэһэнэй еһоор, энэ бороогой хэмжээнь дунда жэшээгээр 32 миллиметр болоно, тиихэдэ, үнгэрэгшэ жэлэй энэ үедэ оройдоо 0,7 миллиметр хэмжээтэй бороо ороһон байгаа.

Эртын бороогой ашаар Ага нютагта үбһэ ногооной ба таряанай ургаса жэгдэ һайнаар гаража байна.

ҺУРГУУЛИИН СЭСЭРЛИГ

Агын райсоведэй депутат, багша нүхэр А. В. Носыревагай үүсхэлээр Агын дунда һургуулиин дэргэдэ сэсэрлиг таригдаба. Тариһан жэмэстэ мододнь һалбаран сэсэглэжэ байна.

ШЭНЭ БАЙШАНГУУД

Дульдургын районой колхозуудта гэр байрын барилганууд үргэнөөр ябуулагдажа байна. Алханын сомоной «Большевик» колхоз 9 шэнэ гэр, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз — 6 гэр энэ жэлдэ бариба.

Тэрэ мэтэшэлэн бэшэшье колхозууд барилгын хүдэлмэри урда урдапайхиһаа хэтэрхэй ехээр хэжэ эхилээ.

Ж. Балданжабон.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Городской культура ба амаралтын паркда байдаг баабгайн гүлгэд наадажа байна.

С. Доржиевай фото.

Үншэн һурагшадта тэдхэмжэ

Ажалшадай депутадуудай Улаан-Үдын Заводской районой Советэй дэргэдэхи ахэ эсэгэгүй үншэн үхибүүдтэ туһаламжа үзүүлхэ комиссиин үүсхэлээр ПСТЗ-гэй культурын ордоной сцена дээрэ концерт харуулагдаба. Энэ концерт харуулгаһаа ороһон мянган түхэриг мүнгэн үншэн үхибүүдтэ ба дайнда наһа барагшадай бүлэнэртэ тэдхэмжэ болгожо үгтэбэ.

Заводской районой № 68 һургуулиин һурагша Рахманская, пиописын заводой дэргэдэхи һургуулиин һурагша Потелицина ба бусад хамта 30 гаран һурагшад тус тэдхэмжэдэ хүртэһэн байна.

Концертнүүдые олоор харуулба

Бурят-Монголой гүрэнэй филармониин дуу ба пляскын ансамбль Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо ошожо, тэндэ хэдэн ногой туршада байха зуураа, полевой станууд болон фермэнүүд дээгүүр ябажа колхозникуудта һонирхолтой концерт харуулба.

* *

Тус филармониин арадай инструментнүүдэй оркестр (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Зайков) Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн аймагуудта гараад, МТС ба колхозуудта болон совхоздо хамта 18 концерт табиба.

Концертые хамта 7 мянган хүн хараа.

А. Чебаков.

Түрүү аймагай үүсхэл

СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ Гүрэнэй гурбадахи урьһаламжын мүнгые Кабанскын аймагай колхозникууд республикынгаа 25 жэлэй ой хүртэр түлэжэ дүүргэхэбди гэһэн уялга абаһан аад тэрээнээ бэелүүлжэ, июниин 10-ай байдалаар 208.000 түхэриг сэбэр мүнгөөр банкда тушаагаа.

Н. Спицын.

Финансова хүдэлмэрилэгшэд шагнагдаба

Ажалшадай депутадуудай Кабанскын аймгүйсэдком 1948 оной түрүүшын кварталда мүнгэ элсүүлхэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэһэн финансова 40 хүдэлмэрилэгшэдые шагнаба.

Тэдэнэй дунда аймагай финансова таһагые даагша нүхэр Саунин, сэлгын кассые даагша нүхэр Поломошин, Твороговско сельсоведэй налоговой агент нүхэр Попова ба бусад бии.

Ц. Цыдыпов.

СУУД

Нюуса абортнууд

Паровозо-бүтээлгын заводой транспортна таһагай стрелочница Е. Ездеевагай медицинскэ һуралсалгүй аад, ариг сэбэртэ харша байдалда хэдэв хүнүүдтэ кустарна гуримаар аборт хэһэниинь мэдэгдэбэ. Ездеева 4 аборт хэһэн ба нэгэ аборт хэһэнэйнгээ түлөө 300 түхэриг мүнгэ абадаг байгаа.

Хэһэн хэрэгни мүрдэгдэжэ байна гэжэ мэдэмсээрээ хоер үхибүүдээ баһа хүдэлмэрээ хаяад тэргэдэһэнээ бариигдаба.

Улаан-Үдэ городой Заводской районой нэгэдэхи участогай арадай суудай Ездеевае 5 жэлээр сүлөөгынь хаһаха гэжэ шиидхэбэ.

Харюусалгата редактор Д. Д. ЛУБСАНОВ.

МҮНӨӨДЭР КИНОТЕАТРНУУДТА
«Прогресс» «Хаанабши минии басаган»
«Эрдэм» «Хабар»

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80, зам. редактора—23, ответ секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни, сельского хозяйства — 4-52. культуры и быта, промышленности и транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.), объявлений—2-64 (2 зв.). Для междугородних переговоров—16.

Н—00380 Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж 10000.